

Klebelsberg Központ
Dél-Budai Tankerületi Központ BV1201
Újbudai József Attila Gimnázium
1117 Budapest, Váli utca 1.

☎ 36-1-209-1686, web: www.jagbp.hu, ímél: titkarsag@jag.dbtk.hu OM: 034982

Juhász András

intézményvezetői pályázata

2022

Újbudai

József Attila Gimnázium

a pályázat azonosító száma: TK/196/00712-1/2022

Budapest, 2022. március 23.

Emberi Erőforrások Minisztere
Dél-Budai Tankerületi Központ
Budapest, Fehérvári út 126-128.
1116

a pályázat azonosító száma: TK/196/00712-1/2022

Tisztelt Miniszter Úr!

Alulírott Juhász András **pályázom** az Ön által meghirdetett, a <https://kozigallas.gov.hu/pages/jobviewer.aspx?ID=id7i7ilyj6> internetes helyen közzétett állásra, az

Újbudai József Attila Gimnázium intézményvezetői állására.

Pályázatomhoz mellékelem

- az intézmény vezetésére vonatkozó programom, amely tartalmazza a szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzeléseimet,
- középiskolai tanári diplomám másolatát,
- pedagógus-szakvizsga keretében szerzett intézményvezetői szakképzettség meglétét igazoló oklevelem másolatát,
- szakmai gyakorlatomat igazoló munkáltatói igazolást,
- hatósági erkölcsi bizonyítványom másolatát,
- szakmai önéletrajzomat,
- a pályázatom anyagának sokszorosítására, továbbítására vonatkozó hozzájáruló eredeti nyilatkozatom,
- a személyes adataimnak a pályázattal kapcsolatos kezelésére, továbbítására vonatkozó hozzájáruló eredeti nyilatkozatom,
- eredeti nyilatkozatom arról, hogy tudomásul veszem, hogy sikeres pályázatom esetén a megbízási jogkör gyakorlója által elektronikusan aláírt

intézményvezetői megbízási okmány, illetve kinevezési dokumentum munkáltató általi kézbesítése elektronikus úton történik részemre,

- eredeti nyilatkozatom arról, hogy rendelkezem a biztonságos kézbesítési szolgáltatásra alkalmas tárhellyel (Ügyfélkapuval).

Budapest, 2022. március 23.

Tisztelettel:

Juhász András

Tartalom

1.	VEZETŐI PROGRAM - HELYZETELEMZÉS	7
1.1.	Az Újbudai József Attila Gimnázium történetéből.....	7
1.2.	A gimnázium szervezeti struktúrája	7
1.2.1.	Az iskola dolgozói.....	7
1.2.2.	Szülői szervezetek.....	8
1.2.3.	Osztályok, tanulócsoporthoz.....	9
1.3.	Az intézmény kapcsolatrendszere	10
1.3.1.	Kapcsolat a szülőkkel.....	10
1.3.2.	Kapcsolat a fenntartóval.....	11
1.3.3.	Kapcsolat az általános iskolákkal.....	11
1.3.4.	Kapcsolat a kerületi önkormányzattal.....	12
1.3.5.	Kapcsolat az Újbudai Pedagógiai Irodával.....	13
1.3.6.	Kapcsolat a Kormányhivatallal.....	13
1.3.7.	Kapcsolat az egyetemekkel.....	14
1.4.	A humán erőforrásokkal való gazdálkodás	14
1.4.1.	Humánpolitika.....	14
1.4.2.	Pedagógusok.....	15
1.4.3.	A pedagógia munkát közvetlenül segítő alkalmazottak.....	16
1.4.4.	Technikai dolgozók.....	16
1.5.	Pedagógiai kérdések.....	17
1.5.1.	A tantestület értékrendje.....	17
1.5.2.	A beiskolázás, az iskola egyik kulcsfolyamata.....	18
1.5.2.1.	A gimnáziumot bemutató előadások.....	18
1.5.2.2.	Nyílt napok.....	18
1.5.2.3.	Tehetséggondozó szakkörök 8.-osoknak.....	19
1.5.2.4.	Felvételi a JAG-ba.....	19
1.5.2.5.	Szülői értekezlet, gólyatalálkozó májusban.....	20
1.5.2.6.	Gólyatábor augusztusban.....	20
1.5.2.7.	A beiskolázási folyamat eredménye.....	20
1.5.3.	Az osztályfőnöki munka.....	20
1.5.4.	Tehetséggondozás.....	21
1.5.4.1.	Tehetséggondozó tábor általános iskolásoknak.....	21
1.5.4.2.	Csoportbontások.....	21
1.5.4.3.	Fakultációk.....	22
1.5.4.4.	OKTV.....	22
1.5.4.5.	Filmtábor.....	22
1.5.4.6.	Diákszínpad.....	23
1.5.4.7.	Képzőművészeti kör.....	23
1.5.4.8.	Terepgyakorlat.....	23
1.5.5.	Nyelvtanulás, nyelvvizsgák.....	24
1.5.6.	Felzárkóztatás, egyéni fejlesztés.....	25
1.5.7.	Az SNI és BTMN-s tanulók integrált nevelése.....	26
1.5.8.	Tanulmányi helyzet, továbbtanulás.....	27
1.5.8.1.	Év végi eredmények.....	27
1.5.8.2.	A kitűnő eredményt elérők száma.....	27
1.5.8.3.	A bukások száma.....	27
1.5.8.4.	Érettségi eredmények.....	27
1.5.8.5.	A JAG az ország 100 legjobb gimnáziuma között.....	28

1.5.8.6.	A pedagógiai program módosítása	28
1.5.9.	Az iskolai lemorzsolódás	29
1.5.10.	A szociális hátrányok leküzdése.....	29
1.5.11.	Társadalmi felelősségvállalás - pedagógusok.....	30
1.5.11.1.	Tanárjelöltek mentorálása	31
1.5.11.2.	Érettségi vizsgaelnöki feladatok	32
1.5.11.3.	A JAG mint emelt szintű érettségi vizsgaközpont	32
1.5.12.	A szakmai munka ellenőrzése.....	32
1.5.13.	A digitális oktatás	33
1.6.	Az iskola diákjai.....	35
1.6.1.	Diákönkormányzat, diákkörök.....	35
1.6.2.	Közösségfejlesztés.....	36
1.6.3.	Társadalmi felelősségvállalás – a diákok karitatív tevékenysége.....	37
1.6.3.1.	„Plusz egy szendvics”	37
1.6.3.2.	„A szegények ebédje” (ételosztás)	37
1.6.3.3.	A karácsonyi „cipősdoboz akció”	38
1.6.3.4.	Segítségnyújtás Ukrajnának.....	38
1.7.	Hagyományaink	39
1.8.	Pályázati lehetőségek	40
1.8.1.	Az újbudai önkormányzat pályázatai.....	40
1.8.2.	KEHOP Energiapályázat	41
1.8.3.	Külföldi nyelvtanulási program	42
2.	VEZETŐI PROGRAM – A KÖVETKEZŐ 5 ÉV STRATÉGIAI TERVE ...	43
2.1.	Vezetői hitvallás	43
2.1.1.	A vezetői program kialakítását meghatározó tényezők	43
2.2.	A gimnázium szervezeti struktúrája	44
2.2.1.	Az iskola dolgozói.....	44
2.2.2.	Szülői szervezetek	44
2.2.3.	Osztályok, tanulócsoportok	45
2.2.3.1.	Csoportbontások, fakultációk.....	45
2.2.3.2.	A 17 osztályos struktúra fenntartása	45
2.2.3.3.	A 18 osztályos változat	45
2.2.3.4.	A 19 osztályos változat (a nyelvi orientációs osztály felváltása NYEK-kel)	46
2.2.3.5.	A 23 osztályos változat	46
2.3.	Az intézmény kapcsolatrendszere	47
2.3.1.	Kapcsolat a szülőkkel	47
2.3.2.	Kapcsolat a fenntartóval.....	48
2.3.3.	Kapcsolat az általános iskolákkal.....	48
2.3.4.	Kapcsolat a kerületi önkormányzattal	48
2.3.5.	Kapcsolat az Újbudai Pedagógiai Irodával	49
2.3.6.	Kapcsolat a Kormányhivatallal.....	49
2.3.7.	Kapcsolat az egyetemekkel.....	49
2.4.	A humán erőforrásokkal való gazdálkodás	50
2.4.1.	Humánpolitika.....	50
2.4.2.	Pedagógusok.....	50
2.4.3.	A pedagógia munkát közvetlenül segítő alkalmazottak.....	51
2.4.4.	Technikai dolgozók.....	51

2.5.	Pedagógiai kérdések.....	52
2.5.1.	Értékrend: magyarság és európaiság.....	52
2.5.2.	A beiskolázás.....	53
2.5.3.	Az osztályfőnöki munka.....	54
2.5.4.	Tehetséggondozás.....	54
2.5.5.	Nyelvtanulás, nyelvvizsgák.....	55
2.5.6.	Felzárkóztatás, egyéni fejlesztés.....	56
2.5.7.	Az SNI és BTMN-es tanulók integrált nevelése.....	56
2.5.8.	Tanulmányi helyzet, továbbtanulás.....	57
2.5.9.	Az iskolai lemorzsolódás.....	57
2.5.10.	A szociális hátrányok leküzdése.....	57
2.5.11.	Társadalmi felelősségvállalás – pedagógusok.....	58
2.5.12.	A szakmai munka ellenőrzése.....	58
2.5.13.	A digitális oktatás tapasztalatai.....	59
2.6.	Az iskola diákjai.....	60
2.6.1.	Diákönkormányzat, diákkörök.....	60
2.6.2.	Közösségfejlesztés.....	61
2.6.3.	Társadalmi felelősségvállalás – a diákok karitatív tevékenysége.....	61
2.7.	Hagyományaink.....	62
2.8.	Pályázati lehetőségek.....	62
2.8.1.	Az újbudai önkormányzat pályázatai.....	62
2.8.2.	Külföldi nyelvtanulási program.....	62

1. Vezetői program - helyzetelemzés

Fortiter in re, suaviter in modo. (Határozottan a munkában, megfontoltan a módban.)
latin közmondás

1.1. Az Újbudai József Attila Gimnázium történetéből

Az Újbudai József Attila Gimnázium Budapest egyik patinás, nagy hagyományokkal rendelkező iskolája. Eredete 1912-re nyúlik vissza. Ebben az esztendőben nyílt meg a Ciszterci Rend Szent Imre Főgimnáziuma. Ezt 1948-ban államosították, majd két évvel később felvette a József Attila Gimnázium nevet. 1997-ben a katolikus egyház visszakapta a Villányi úti épületet, ahol újjáalakult a Szent Imre Gimnázium. A „Jóska” átköltözött az Egry József utcai általános iskolába, majd 2000 szeptemberében a felújított Váli u. 1. alatti épületbe, ahol ma is működik. A fenntartói feladatokat 2013-ban az újbudai önkormányzattól átvette a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK), majd 2017. január 1-től a Dél-Budai Tankerületi Központ.

1.2. A gimnázium szervezeti struktúrája

1.2.1. Az iskola dolgozói

A gimnázium ötszintű struktúrában működik.

➤ **vezetői szint**

Az intézményvezető az iskola egyszemélyi felelős vezetője. A szűkebb iskolavezetés tagjai: az intézményvezető és a két intézményvezető-helyettes. Az iskolai élet egy-egy részterületét – a beiskolázás, a középszintű és az emelt szintű érettségi feladatok, a fakultációs rendszer, stb. – az intézményvezető-helyettesek teljes hatáskörrel irányítják, rendszeresen beszámolva tevékenységükről az intézményvezetőnek.

➤ **középvezetői szint**

A középvezetői szintet a munkaközösség-vezetők alkotják. A gimnáziumban tíz munkaközösség működik: a humán, a történelem, a matematika, az angol-német-orosz, a neolatin, a fizika-informatika, a biológia-kémia-földrajz, a testnevelés, az osztályfőnöki és a minősítési-értékelési munkaközösség.

➤ **pedagógus szint**

Jelenleg 64 pedagógus alkotja a gimnázium tantestületét. A kolléganők közül jelenleg négyen vannak GYED-en, GYES-en. Hármójukat helyettesíti egy-egy kolléga, de az iskolapszichológus éppen március elejétől maradt távol az iskolától szülés miatt, az ő helyettesítése még megoldatlan.

Így jelenleg 60 aktív pedagógus tanít-nevel iskolánkban. Közülük 37 fő teljes állású, 18 fő részmunkaidős és 5 fő óraadó.

Jelenleg – a napokban megürült iskolapszichológusi pozíció kivételével – minden pedagógus állást sikerült betölteni.

- **NOKS szint** (a pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársak)
A pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársak közé tartoznak az iskolatitkárok, a laboránsok, a gazdasági iroda munkatársai. Munkájuk nélkülözhetetlen az iskola mindennapi működéséhez.
- **alkalmazotti szint** (technikai dolgozók)
A technikai dolgozók közé tartoznak a portások, a takarítók, a karbantartó és az adminisztrátor. Rájuk vonatkozólag évek óta 10,5 státust engedélyezett a fenntartó. A két portás, az egy karbantartó és az egy adminisztrátor állást sikerült betölteni (felerészben nyugdíjasokkal), de a 6,5 takarítói státust csak részben. Jelenleg 4 takarító munkatárs igyekszik tisztán tartani az iskola hatszintes épületét, lelkiismeretes munkájuk ellenére nem teljes sikerrel.

Valamennyi munkatárs tevékenységét munkaköri leírás szabályozza. Ezeket folyamatosan figyelemmel kísérjük, szükség esetén aktualizáljuk.

A kibővített iskolavezetés alkotja az iskolai menedzsmentet. Tagjai: az intézményvezető, az intézményvezető-helyettesek, a munkaközösség-vezetők, az iskolai könyvtáros és a DÖK segítő tanár. Ez az összeszokott csapat az elmúlt években képes volt az iskola belső és külső menedzselésére.

1.2.2. Szülői szervezetek

Az iskolavezetés munkájának demokratikus kontrollját a szülői munkaközösségek, az iskolai SZMK valamint az Iskolaszék gyakorolja. Szakszervezet nem működik az intézményben.

Nagyon fontosnak tartom az iskola és a szülők, szülői szervezetek együttműködését. A pedagógusok és a szülők együttműködésének fundamentuma, hogy az Újbudai József Attila Gimnáziumba járó tanulók szüleinek több mint fele értelmiségi, akik közül sokan erősen kötődnek a gimnáziumhoz, mert ők is „jóskások” voltak. Ennek a szociokulturális háttérnek köszönhetően a szülők elvárása egybeesik a gimnázium pedagógiai programjában megfogalmazottakkal:

- színvonalas oktatómunka,
- felkészítés az érettségire és a felsőfokú tanulmányokra,
- gyerekközpontú iskola, sok sporttal és kulturális programmal,
- a hagyományok ápolása,
- a szűkebb közösséget és a hazát szerető ember nevelése.

Eddigi eredményeink azt bizonyítják, hogy a gimnázium és a szülők közti együttműködés eredményes.

1.2.3. Osztályok, tanulócsoporthok

Az iskolai élet alapját az Újbudai József Attila Gimnáziumban is az osztályok jelentik. A 2008/2009. tanévtől kezdve 17 osztály működik iskolánkban. Közülük 10 osztály nyelvi előkészítő (NYEK-es), azaz 5 évfolyamos, 7 pedig 4 évfolyamos gimnáziumi osztály. Az elmúlt években 17 osztálynál többet nem tudtunk indítani, mert nincs hozzá elegendő tanterünk. Ezért minden negyedik évben négy helyet csak három osztályt indítottunk.

Iskolánk tanulólétszáma hosszú évek óta kb. 600 fő volt. Ez azt jelentette, hogy általában 35-36 fős – esetenként ennél is magasabb – osztálylétszámokkal dolgoztunk. A jelenlegi köznevelési törvény – és a józan számítás – arra ösztönzött bennünket, hogy 34 főben maximáljuk az osztálylétszámokat, és csak nagyon indokolt esetben (a fenntartó előzetes jóváhagyásával) indítsunk ennél nagyobb létszámú osztályokat. Az új elképzelést fokozatosan vezettük be. Jelenleg 33,9 fő az átlagos osztálylétszám, az iskolába 577 tanuló (továbbá 6 fő egyéni tanrend szerint tanuló diák) jár.

A 2004-2005. tanévben indítottuk az első angol nyelvi előkészítő osztályt. A D osztályok egyik fele kezdő (vagy középhasadó), a másik fele haladó szintről kezdi angol nyelvi tanulmányait.

Az idegen nyelvek, illetve a nyelvi előkészítő évfolyam iránti fokozott szülői és tanuló igény miatt 2011 szeptemberében neolatin nyelvi előkészítő osztályt is indítottunk. A C osztályok egyik fele francia, másik fele spanyol nyelvet tanul. Mindkét nyelvet kezdő szintől indulva sajátítják el.

Az A és a B osztályok négyévfolyamosok. Az A osztályok nyelvi orientációs képzést kapnak, azaz mindkét idegen nyelvet heti 4-4 órában tanulják. A B osztályok tanulóinak fele (a kerettantervhez képest) emelt óraszámokban tanulja a matematikát (2020-tól kezdve a matematikát és a fizikát), a másik fele pedig a biológiát (2020-tól kezdve a biológiát és a kémiát).

A fentiekből is kiderül, hogy iskolánk nagyon fontosnak tartja a színvonalas nyelvoktatást, amely minden esetben csoportbontásban történik. Jelenleg minden diákunk tanul angolul, második nyelvként pedig választhat a francia, a spanyol, az olasz, a német és az orosz közül. Az eddig tapasztalatok azt igazolják, hogy az alkalmazott osztálystruktúra és a csoportbontások rendszere eredményes.

1.3. Az intézmény kapcsolatrendszer

Egy iskola hosszú távon nem képes eredményesen tanítani, nevelni a gondjaira bízott gyerekeket, ha szűkebb és tágabb környezetétől elszigetelten próbál működni. Ezért évek óta gondosan ápoljuk az iskola partnereivel kiépített – formális és informális – kapcsolatokat.

1.3.1. Kapcsolat a szülőkkel

Nagyon fontosnak tartjuk az iskola és a szülők, szülői szervezetek együttműködését. Az iskola tanárai félévenként tartanak egyszerre fogadóórát, de minden szaktanár hetente egy alkalommal – az órarendben rögzített időpontban – várja a hozzá forduló szülőket.

Az osztályfőnökök általában félévenként szerveznek szülői értekezletet, de szükség esetén gyakrabban. Akut tanulmányi vagy nevelési problémák esetén azonnal. Az eddigi rendszer és gyakorlat az elmúlt években jól működött. A Covid járvány idején a szülőkkel való találkozás, kommunikáció átkerült a digitális térbe, de nem szűnt meg, esetenként intenzívebbé vált.

Néhány éve felélesztettük azt a gyakorlatot, hogy a leendő kilencedikeseknek és szüleiknek szeptemberben az intézményvezető bemutatta az iskolát, válaszolt a szülők kérdéseire, novemberben pedig nyílt napokat tartottunk. A nagy érdeklődés azt bizonyította, hogy mindkét kezdeményezésünket igen kedvezően fogadták szülők és gyerekek egyaránt. Segítette a beiskolázást, növelte a bizalmat a szülők körében, a kapcsolaterősítés eszközének bizonyult. Sajnálatainkra (és a nyolcadikos szülők sajnálatára) az elmúlt két évben elmaradtak ezek a személyes találkozók, helyette az intézményvezető mutatta be egy videóra vett beszédében az iskolát az érdeklődőknek, majd a beiskolázásért felelős intézményvezető-helyettes a félév során három alkalommal telefonon válaszolt az érdeklődő szülők iskolával kapcsolatos kérdéseire.

Az intézményvezető elsősorban az iskolai SZMK-val tartja a kapcsolatot, olykor csak egy-egy évfolyam SZMK tagjaival konzultál.

A szülőkkel való kapcsolattartás lehetőségét jelentősen javította, hogy 10 éve áttértünk az e-naplóra, majd a KRÉTA-ra. Így a szülők napra készen értesülhetnek gyermekük tanulmányi előmeneteléről, esetleges viselkedési problémáiról.

Ugyancsak egyre jelentősebb szerepet játszik az információáramlásban a gimnázium megújult honlapja, mely egyre informatívabb, ezért egyre népszerűbb a szülők körében.

Néhány évvel ezelőtt – az iskolai SZMK kezdeményezésére – megszerveztük a „Szülők Akadémiája” nevű programsorozatot. Az SZMK felmérte, hogy a szülőket milyen témák érdeklik a leginkább, és a témák felkészült szakembereit hívtuk meg, akik interaktív előadásokat tartottak. Sajnos az utolsó két évben a Covid miatt elhalt a kiváló kezdeményezés.

1.3.2. Kapcsolat a fenntartóval

Az Újbudai József Attila Gimnázium és a fenntartó között sokszínű (gazdasági, munkajogi, tanügy-igazgatási) kapcsolat áll fenn. Ezt a kapcsolatot kiegyensúlyozottnak, rendszeresnek tartom. Minden lényeges, az iskolai munkához szükséges információt megkapunk a fenntartótól, és mi is megadjuk a fenntartó döntéseihez tőlünk kért adatokat.

A tankerületi központ igazgatója az intézmény szakmai autonómiáját tiszteletben tartja, az intézményvezető javaslatait legtöbbször elfogadja, szakmailag indokolt kéréseit lehetőség szerint igyekszik teljesíteni. Különösen fontos, hogy – a jogszabályok által engedélyezett keretek között – rugalmasan segíti az iskolában fellépő (főleg a technikai dolgozókat érintő) munkaerőproblémák megoldását.

Az első igazgatói ciklusom kezdetén a gimnázium számítógépparkja végletesen elavult, már-már veszélyeztette az informatikaképzést és a középszintű informatika érettségi megtartását. A fenntartó több ütemben új gépeket (asztali gépeket és laptopokat) biztosított számunkra, így jelenleg viszonylag korszerű gépparkkal rendelkezünk. Nagy segítség, hogy a fenntartó gondoskodik folyamatos karbantartásukról, szükség esetén javításukról. A számítógépek eredményes, sokoldalú használatát nehezítette, hogy az épületben nem volt jól működő wifi-hálózat. Az elmúlt években ezt is kiépitették.

A korszerű oktatás támogatására a fenntartó támogatásával minden tanterembe tudtunk vásárolni laptévéket, és minden tanterembe projektorokat szerelhettünk fel.

Ugyanakkor az is tény, hogy a Dél-Budai Tankerületi Központ korlátozott anyagi lehetőségekkel rendelkezik, ezért néhány nagyobb volumenű intézkedés (a fűtési rendszer korszerűsítése, a padok, székek fokozatos cseréje, a leselejtezett, használhatatlan berendezések, bútorok elszállítása) elmaradt az elmúlt években.

1.3.3. Kapcsolat az általános iskolákkal

Az általános iskolákkal való kapcsolatunk a kölcsönös érdekegyeztetésen alapul. Minden évben a középiskolába jelentkezés időszakában a gimnázium vezetői felkeresik azokat az általános iskolákat,

amelyek ezt igénylik, és bemutatják az Újbudai József Attila Gimnáziumot az érdeklődő szülőknek. Ezzel a lehetőséggel az elmúlt években elsősorban az újbudai, a budafoki és a budaörsi, kisebb mértékben a csepeli általános iskolák éltek. A Covid idején ezek a látogatások sajnos elmaradtak.

Az elmúlt 10 évben meglepően színes volt az Újbudai József Attila Gimnáziumba érkező gólyák általános iskolai összetétele. Összesen 182 általános iskolából vettünk fel nyolcadikosokat a JAG-ba. (Ebben természetesen nincsenek benne a gimnáziumi évek alatti átvételek más középiskolából.)

A legtöbb tanuló (35-58 főt) 8 iskolából érkezett. Közülük 5 újbudai, 2 budaörsi és 1 budafoki.

27 olyan általános iskola volt, ahonnan 10-34 tanulót vettünk fel, további 24 iskola, ahonnan 5-9 fő került be gimnáziumunkba. 123 olyan iskola volt, amelynek 1-4 tanulója került fel a rendes felvételi eljárás során.

A 182 általános iskola közül 126 fővárosi (közülük 20 újbudai), 56 pedig vidéki volt.

1.3.4. Kapcsolat a kerületi önkormányzattal

Az újbudai önkormányzattal régóta fennálló kapcsolatunk 2013-ban érezhetően meglazult, amikor megtörtént a fenntartóváltás. Ennek ellenére máig élő kapcsolat köti össze iskolánkat a kerületi önkormányzattal.

Újbudán élő diákjaink számára a XI. kerületi önkormányzat minden évben meghirdeti a Papp László sportösztöndíjat és még egy tanulmányi ösztöndíjat. A rászoruló újbudai családok az önkormányzattól karácsonyi támogatást igényelhetnek, és ezzel a lehetőséggel több diákunk is él.

Az elmúlt években együttműködtünk az önkormányzattal európai uniós pályázatok megvalósításában is. 2017-18-ban a NewGenerationSkills, jelenleg pedig az Erasmus + pályázatban vagyunk partnerek.

Az újbudai önkormányzat 2014-ben felújította a rendkívül rossz állapotban lévő sportudvarunkat, majd berendezett egy okostantermet. Tavaly pedig sportszertámogatásban részesítette iskolánkat.

Ugyancsak a kerületi önkormányzat hirdette meg „A jövő pedagógusa” pályázatot, amelyen több kollégám is díjat nyert. A kerület vezetői évek óta a kerület napján, november 11-én köszöntik a pályakezdő pedagógusokat és a kerületi önkormányzat által kitüntetett tanárokat.

A kerületi önkormányzat hosszú évek óta tartó projektje a „60+”. Ez elsősorban angol nyelv tanulásához és informatikai képzéshez segíti hozzá a kerület 60 éven felüli polgárait. Mindkét projektben több jóskás tanár is részt vett csoportvezetőként.

2020-ban zárult le az a tízéves európai uniós projekt, amelyben az a három budapesti kerület (köztük Újbuda) vett részt, amelynek területén működik bolgár kisebbségi önkormányzat. E programsorozat keretén belül 2018-19-ben két alkalommal fogadtuk a bolgár delegációkat és mutattuk be nekik az Újbudai József Attila Gimnáziumot. Kedves gesztusként az előadás anyagát tartalmazó ppt-t egyik kollégám lefordította bolgárra. Én egy ízben utazhattam el a bolgár tengerpartra, ahol egy konferencián bemutattam a résztvevők számára iskolánkat, különös tekintettel a beiskolázási gyakorlatunkra és az egyetemre való felkészítésre.

1.3.5. Kapcsolat az Újbudai Pedagógiai Irodával

Hosszú évek óta kiegyensúlyozott, korrekt kapcsolatban állunk az ÚPI-val (Újbudai Pedagógiai Irodával – bár az intézmény elnevezése többször változott az elmúlt években). Az ÚPI elsősorban általános iskolásoknak szervez programokat, tanulmányi versenyeket (e tevékenysége hiánypótló), amelyekben a gimnázium diákjai elsősorban nem résztvevőként, hanem a lebonyolítás segítőiként vesznek részt. E kapcsolat mindkét fél számára igen fontos. Az ÚPI számára nélkülözhetetlen a diákok segítsége, tanulóink pedig hasznos, izgalmas közösségi munkára kapnak lehetőséget (az 50 óra közösségi szolgálat előfeltétele az érettségi vizsga megkezdésének).

A gimnázium pedagógusai rendszeresen részt vesznek az ÚPI által szervezett Újbudai Pedagógiai Napokon. Ugyancsak évek óta iskolánk két tanára csoportot vezet az ÚPI által (a kerületi 5-8. osztályos tanulók számára) szervezett tehetségábrában Soltvadkerten.

1.3.6. Kapcsolat a Kormányhivatallal

Az Újbudai József Attila Gimnáziumban nemcsak középszintű érettségi vizsga letételére van lehetőség. Iskolánk a kétszintű érettségi vizsga bevezetése (2005) óta emelt szintű érettségi vizsgaközpontként működik több tantárgyból is. Évek óta vizsgáztatunk emelt szinten angol nyelvből, matematikából, biológiából és történelemből. 2022-ben e négy tantárgyból összesen 408 érettségiző emelt szintű írásbeli és szóbeli vizsgáját szervezzük meg.

Az illetékes Kormányhivatal minden esztendőben köszönetét és elismerését fejezte ki a vizsgák után a kitűnő szervezésért és magas szintű vizsgáztatási kultúráért. A Kormányhivatal további tantárgyakból is felkérte intézményünket vizsgáztatásra, de ezekhez nem áll rendelkezésünkre elegendő tanterem.

1.3.7. Kapcsolat az egyetemekkel

Az elmúlt években, évtizedekben a középiskoláknak nincs pontos, hiteles adatuk arról, hogy végzős diákjaik közül ki, hol folytat egyetemi, főiskolai tanulmányokat. Ezért is fontos minden hiteles visszajelzés a gimnáziumoknak végzett diákjairól. 2018. október 12-én az **ELTE** rektora **Ezüst Eötvös-díjat** adományozott az Újbudai József Attila Gimnáziumnak azért a „példamutató oktatói-tehetség gondozói tevékenységért, amelynek eredményeként a gimnázium diákjai kiemelkedően nagy számban nyertek felvételt az ELTE-re.”

A társadalmi felelősségvállalás jegyében iskolánk évek óta szerepet vállal a pedagógusképzés támogatásában. Elsősorban az **Eötvös Lóránd Tudományegyetem** és a **Pázmány Péter Katolikus Egyetem** gyakorlóhelyeként működik az Újbudai József Attila Gimnázium, de alkalmanként más egyetem hallgatóit is fogadjuk (Egerből, Debrecenből). Az V. éves tanárszakos hallgatók hathetes és a VI. éves (végzős) hallgatók egész éves szakmai gyakorlatát vezetik, segítik mentortanáraink és konzulens tanáraink.

2019-ben a JAG a Tehetségekért Alapítvány elnyerte a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) egy pályázatát. A KEHOP-5.4.1. megvalósítása során az energiatudatos gondolkodást és életmódot elősegítő, helyi szereplőket elérő szemléletformálási programokat szerveztünk. A 4,9 millió forint összegű pályázat munkálataiban tanáraink mellett a **Budapesti Műszaki Egyetem** oktatói vettek részt.

1.4. A humán erőforrásokkal való gazdálkodás

Az iskola személyi feltételei a pedagógusok és a pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársak vonatkozásában jónak mondhatók. A technikai dolgozók tekintetében ellentmondásosabb a helyzet. A felmerülő problémák egy részét erőfeszítéseink ellenére sem tudtuk maradéktalanul megoldani.

1.4.1. Humánpolitika

Az iskola vezetése tudatosan épít a kollégák öntevékenységére, a szellemi tőke minél hatékonyabb kiaknázására. Tudatosan tervezi a munkamegosztást. Törekszik a terhek arányos megosztására – részleges sikerrel. A pedagógusok egyéni ambícióit igyekeznek az iskola hosszú távú érdekeivel összehangolni – többnyire sikeresen.

A munkatársak (pl. pedagógusok és NOKS-osok, pedagógusok és technikai dolgozók, az egy osztályban tanító pedagógusok) közötti együttműködés természetes jellemzője az iskolának.

Az iskolavezetés tudatosan törekszik arra, hogy mind a dolgozók, mind a diákok nap mint nap érezzék, hogy vezetőik, kollégáik, társaik emberségesen viszonyulnak hozzájuk.

E tényezőkből következik, hogy iskolán belül és kívül általános az a vélekedés, hogy a „Jóskában” jó a légkör, emberséges, toleráns a hangnem mind a felnőttek, mind a diákok között. Ez jelentős mértékben hozzájárult az elmúlt években az iskola népszerűségének jelentős mértékű növekedéséhez.

1.4.2. Pedagógusok

Az elmúlt 20 évben stabil, összetartó, közös értékrendet valló tantestület alakult ki az Újbudai József Attila Gimnáziumban. A pedagógusok végzettsége megfelelt (és jelenleg is megfelel) a jogszabályi előírásoknak. A tantestületet magas fokú szakmai felkészültség és gazdag módszertani kultúra jellemzi.

Az állandóság mellett kisebb változások természetesen előfordultak a tantestület összetételében. Az utolsó három tanévben azonban érezhetően megnőtt a fluktuáció: jelentősen nőtt a tantestületből (és a pedagógus pályáról) távozók száma. (A távozóknak csak egy kis részét tették ki a nyugdíjba menők.) E változás okai biztos, hogy nem kizárólag az iskola sajátosságai között keresendők, hanem az oktatásügy általános helyzetével függenek össze.

Jelenleg 60 aktív pedagógus alkotja a gimnázium tantestületét. Közülük 37 fő teljes állású, 18 fő részmunkaidős és 5 fő óraadó. A részmunkaidősök viszonylag magas számát és arányát nem a kényszer szülte. Éppen ellenkezőleg: örömmel vesszük egy-egy felkészült kolléga csatlakozását akkor is, ha nem tud teljes állásban tantani. A részmunkaidős pedagógusok nagy száma megkönnyíti az iskolai feladatok ellátását.

A tantestület átlagéletkora jelenleg 50,3 év (a gyesekek nélkül). Ez arra utal, hogy többségében tapasztalt, nagy gyakorlattal rendelkező kollégák dolgoznak iskolánkban. Amilyen megnyugtató a jelen, olyan aggodalomra ad okot a jövő – már középtávon is. A kollégák 58 %-a elmúlt 50 éves, 32 %-uk pedig 10 éven belül nyugdíjba megy. Ez az arány tovább nőhet, ha valamelyik kolléganő él a 40 éves munkaviszony utáni nyugdíjba menés lehetőségével. Az iskola pedagógusainak mindössze 16 %-a 40 éve alatti. Ez utóbbi mutató azért nem rosszabb még ennél is, mert az utóbbi években több pályakezdő kolléga is csatlakozott a tantestülethez. Érkezésük szemlátomást felpézsdítette az iskola működését.

A tantestület tagjai rendszeresen részt vesznek a pedagógusminősítéseken. Jelenleg a kollégák 24 %-a mesterpedagógus, 25 %-a Pedagógus II, 47 %-a Pedagógus I és 4 %-a Gyakornok besorolású.

Kollégáink közül többen nemcsak 30 órás akkreditált továbbképzéseken vesznek részt, hanem 120 kredites pedagógus szakvizsgát is tesznek. A legtöbben közoktatási vezetői és mentortanári szakvizsgát. Az utóbbiak száma örvendetesen nő: jelenleg 5 mentortanárunk van – ők történelemből, magyarból, földrajzból és francia nyelvből tudják fogadni a tanárjelölteket. 2022 szeptemberétől további két kolléga szerzi meg a mentortanári képzettséget – ők magyarból és matematikából segítik majd a tanárszakos hallgatókat.

Közismert, hogy van néhány szak, amelyből különösen nehéz olyan pedagógust találni, akinek a munkájára hosszabb távon is számíthat a gimnázium közössége. Az ilyen helyzeteket az iskola önerőből nem mindig tudja megoldani. Az idej (és a következő) tanévben egy fiatal kolléganő kiegészítő képzésen vesz részt biológiából, ezzel hosszú távra megoldva a szakos ellátást iskolánkban. A kérdést a fenntartó támogatásával – tanulmányi szerződés megkötésével – sikerült megoldani.

Az iskola tanárai közül többen egykori jóskás diákok. Van köztük 50 éven felüli éppúgy, mint 30 éven aluli. Ők személyükben is megtestesítik a folytonosságot a múlt és a jelen között. Személyes példamutatásuk a jelenlegi diákok számára nagy értéket képvisel, amit a jövőben is meg kell becsülni.

1.4.3. A pedagógia munkát közvetlenül segítő alkalmazottak

A pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársak közé tartozik a két iskolatitkár, a laboránsok, a gazdasági iroda munkatársai.

A NOKS-os kollégák közül jelenleg ketten vannak GYED-en, GYES-en. Az őket helyettesítő kolléganők viszonylag gyorsan beletanultak a feladatkörükbe, munkájukat kiválóan ellátják.

Átmeneti nehézséget jelentett, hogy a laboránsunk bő két hónapig (2022. január-március) kénytelen volt fizetés nélküli szabadságra menni, mert nem oltatta be magát a Covid ellen. A jogszabály újabb megváltozása miatt a probléma megoldódott.

1.4.4. Technikai dolgozók

A technikai dolgozók engedélyezett státusza jelenleg 10,2 fő: 6,2 takarító, 2 fő portás, 1 fő karbantartó és 1 fő adminisztrátor. Közülük a portások és karbantartó kolléga nyugdíjasként segítik az iskola eredményes működését.

Az egyik portásunk 2022 januárjában nem vállalta sem a Covid elleni oltást, sem az kilátásba helyezett egyéves fizetés nélküli szabadságot, ezért közös megegyezéssel megvált az iskolától. Utódjának megtalálása, alkalmazása 3 hetet vett igénybe. Ez idő alatt korlátozni kellett az épület nyitvatartását és – a

tankerületi igazgató engedélyével – a másik portás részére túlmunkát kellett elrendelni. Jelenleg úgy tűnik, sikerült megnyugtatóan rendezni a kérdést.

Az elmúlt években komoly problémát okozott (és okoz jelenleg is) a takarító munkatársak alkalmazása. Az engedélyezett létszámkeretet az elmúlt években soha nem tudtuk feltölteni. A meglévő alkalmazottak körében nagy volt a fluktuáció. A sok és nehéz munka, az érte járó minimálbér nem vonzotta a munkavállalókat. Jelenleg három kolléganő alkotja a stabil magot. Ők erőn felül végzik az épület takarítását, de az iskola tisztasága, kulturált megjelenése ennek ellenére nem éri el a kívánt szintet. A tankerületi igazgató engedélyével számukra túlmunkát rendeltem el, amely némi plusz juttatást jelent számukra. Nemrégiben felvettünk még egy takarító kolléganőt, és törekszünk további új munkatársak felvételére.

1.5. Pedagógiai kérdések

Az iskola vezetése számára talán a legfelelősségteljesebb – ezért bizonyos szempontból a legfontosabb – kérdéskör a pedagógiai kérdések tisztázása és megfelelő válaszadás a felmerülő kérdésekre. A nevelőtestület az intézményvezető irányításával meghatározza a prioritásokat, a kiemelt fejlesztési területeket, és ezek alapján végzi pedagógiai tevékenységét.

A legalább ilyen fontos többi kérdés (az épület helye, állapota, fenntartása, az intézmény pénzügyi helyzete, stb.) elsősorban nem az intézményvezetőtől és az iskolától függ, hanem külső tényezőktől (az épület tulajdonosától, a fenntartótól, a jogszabályi környezettől, stb.), ezért az alábbiakban elsősorban a pedagógiai kérdéseket veszem górcső alá.

1.5.1. A tantestület értékrendje

Tíz évvel ezelőtt egy külső szakértő által vezetett, kétfordulós értékrendvizsgálatot végeztünk, melynek a célja a tantestület pedagógiai értékrendjének feltárása volt. A felmérés során a tanárok a pedagógiai kulcsfolyamatokkal, az intézmény működésével, a tanár-diák viszonyal, összesen húsz témakörrel kapcsolatban fogalmazták meg álláspontjukat, majd két menetben egyeztettük a véleményeket, és konszenzussal elfogadtunk egy olyan szakmai, erkölcsi értékrendet, amelynek minden egyes elemét a nevelőtestület minden egyes tagja magáénak vallotta.

A konszenzussal kiválasztott értékek alapján kiderült, hogy a nevelőtestület értékrendje egy (60 %-ban) személyiségközpontú és (40 %-ban) decentralizált-versenyelvű iskola képét rajzolta ki. Ezzel az értékrenddel magam is teljes mértékben azonosulok. Munkámat hosszú évek, évtizedek óta ez határozta meg, és a következő években ennek megfelelően kívánok dolgozni.

Az elmúlt években a tantestület értékrendjében legfeljebb annyi változás történt, hogy a személyiségközpontúság, az empátia talán még nagyobb hangsúlyt kapott.

1.5.2. A beiskolázás, az iskola egyik kulcsfolyamata

A beiskolázás, a nyolcadik osztályosok felvétele stratégiai kérdés iskolánkban. A beiskolázás az egész tanéven végighúzódó folyamat, amely megalapozza az jövőbeni eredményes munkát. Ennek megfelelő súllyal kezeljük.

1.5.2.1. A gimnáziumot bemutató előadások

Minden év szeptemberében a „Jóska” iránt érdeklődő 8.-os diákok és szüleik számára az iskolát bemutató tájékoztatót tart a gimnázium vezetője. Egy-egy ilyen alkalommal zsúfolásig megtelik a tornaterem, sőt, volt olyan év, amikor nem egy, hanem két tájékoztatót kellett tartani. Ennek véget vetett a Covid, az előadásokat áthelyeztük a virtuális térbe.

Az előadások célja egyrészt a szülői érdeklődés kielégítése, az induló osztályok bemutatása, másrészt a tehetséggondozó szakkörök tematikájának felvázolása.

Az intézményvezetői tájékoztatón kívül a beiskolázásért felelős intézményvezető-helyettes az írásbeli felvételi vizsgáig még három alkalommal tart felvételi tájékoztatót a 8.-os szülőknek, diákoknak. A havonta megszervezett találkozók általában több tucat szülő részvételével zajlanak. Volt olyan érdeklődő, aki több alkalommal is eljött. Ez a lehetőség azért vonzó a szülőknek – főleg azoknak, akik a nyílt napi jelentkezésből hely hiányában kimaradtak –, mert bejárhatják az épületet, jobban megismerhetik a teljes felvételi eljárás menetét, feltehetik személyes kérdéseiket. Nagy gondot okoz, hogy a hatalmas érdeklődést hely hiányában nem mindig tudjuk megnyugtatóan kezelni. Az utolsó két évben a Covid miatt ezek a személyes találkozók is elmaradtak. Helyüket átvették a telefonon megtartott tájékoztatók.

A gimnáziumban tartott intézményvezetői és intézményvezető-helyettesi iskolabemutatókon kívül minden évben kb. féltucat általános iskolába hívták meg a gimnázium vezetőit előadást tartani az Újbudai József Attila Gimnáziumról, a felvételiiről. E meghívásoknak minden évben – az utolsó két év kivételével – örömmel tettünk eleget.

1.5.2.2. Nyílt napok

A 8. osztályos szülők és gyerekek természetes igénye, hogy jelentkezés előtt szeretnék minél jobban megismerni a kiszemelt középiskolát. Ezt a jogos igényt elégítik ki a nyílt napok. Ezekre iskolánkban minden novemberben két

napig került sor (kivéve az utolsó két Covid-sújtotta esztendő). Az érdeklődőknek előzetesen regisztrálniuk kellett a gimnázium honlapján, hogy kezelni tudjuk a nagyszámú jelentkezést. Minden évben két nap alatt 55-60 órát nézhetek meg a látogatók (jellemzően a diákok a szüleikkel érkeztek). Évente összesen kb. 950-1000 látogatásra került sor.

A Covid előtt néhány évvel a nyílt napok lebonyolításába bevontuk a jóskás diákokat is. A szervezésnek ezt a részét a diákönkormányzat vállalta magára. A gimnazisták az ajtóban fogadták az érkezőket, almával kedveskedtek nekik, valamint tájékoztató előadásokat is tartottak az érdeklődőknek. Minden visszajelzés szerint nagyon kedves, felelősségteljes volt a fellépésük.

1.5.2.3. Tehetséggondozó szakkörök 8.-osoknak

Az évek óta mutakozó tanulói/szülői igények miatt minden ősszel indítunk tehetséggondozó szakköröket a nyolcadikosok számára anyanyelvből, matematikából és angol nyelvből. Igény szerint indítunk több-kevesebb csoportot az egyes tárgyakból. A legnagyobb igény az anyanyelvi és a matematika csoportok iránt mutatkozik. Ezek a foglalkozások elsősorban a központi írásbeli vizsgára készítik fel a 8.-osokat. Tapasztalataink szerint az előkészítőkre járó gyerekek közül sokan jelentkeznek iskolánkba.

1.5.2.4. Felvételi a JAG-ba

Iskolánkba 2009 óta kétlépcsős felvételi követelményrendszer teljesítésével lehet bejutni. Az ide jelentkezők először megoldják a központi írásbeli felvételi feladatlapokat anyanyelvből és matematikából. Ezután kerül sor a szóbeli meghallgatásra. A szóbeli vizsgára nem tudunk mindenkit behívni, mivel évente 1200-1400 nyolcadikos diák jelentkezik hozzánk. Az általános iskolából hozott pontok (max. 50 pont) és az írásbeli felvételi feladatlapok eredménye (max. 50+50=100 pont) alapján erőssorrendet állítunk fel, és a legjobb kb. 500 tanulót hívjuk be szóbelizni. A szóbeli vizsgára történő behívási ponthatár a maximálisan elérhető 150 pontból 2012-ben 103 pont volt, az idén 125 pont. Ez azt jelzi, hogy csak egyre jobb eredményekkel lehet bejutni az Újbudai József Attila Gimnáziumba.

Évekig jól működött az a rendszer, hogy szövegértésből és szövegalkotásból minden szóbelizőt meghallgattunk, de az egyre növekvő jelentkezőszám mellett ez fokozatosan kontraproduktívvá vált. Ezért 2022-ben ettől eltekintettünk, és a kilenc tagozat közül csak három esetében tartottunk szóbeli meghallgatást: a haladó angol NYEK-en angolból, a matematika-fizika tagozaton matematikából és a biológia-kémia tagozaton biológiából.

A szóbeli felvételi vizsgán a pedagógusokon kívül minden bizottság munkájában részt vesz egy-két gimnazista is, ezzel is oldva a nyolcadikosokban óhatatlanul fellépő „vizsgadrukkot”, a beszélgetés hangulatát.

Tíz évvel ezelőtt kb. 4,5-szeres volt a túljelentkezés iskolánkba. Jelenleg 11-12-szer annyi diák jelentkezik induló osztályainkba, mint ahányat fel tudunk venni. Kivéve azokat a 4 évente előforduló helyzeteket, amikor csak három osztályt tudunk indítani. Ilyenkor még nagyobb a túljelentkezés. Ez ugyan szívesen vállalható gondnak tűnik, valójában óriási lelki terhet ró a pedagógusokra, elsősorban az intézményvezetőre.

A felvételi vizsgák után a hozzánk jelentkező diákok és szülei lépésről lépésre követhetik a gimnázium honlapján található felvételi portálon a felvételi folyamat alakulását, eredményét. Regisztráció után naprakész, személyre szóló információhoz juthatnak a teljes felvételi időszak alatt, így a hivatalos végeredményt is innen tölthetik le.

1.5.2.5. Szülői értekezlet, gólyatalálkozó májusban

Minden év májusában (a Covid-időszak kivételével) szülői értekezletet szervezünk a leendő 9.-esek szüleinek. A tornateremben tartott összejövetelen az intézményvezető tájékoztatja a szülőket a beiratkozásról, az iskolakezdekről, bemutatja a szülőknél a leendő osztályfőnököket. Ezzel egyidőben a gólyatábor szervezői – valamennyien jóskás diákok – megtartják az első gólyatalálkozót, amelyen a leendő 9.-esek megismerkedhetnek majdani osztálytársaikkal és azokkal az idősebb iskolatársaikkal, akik nyáron tartják velük a kapcsolatot.

1.5.2.6. Gólyatábor augusztusban

Augusztus végén Verőcén, a Csattogó-völgyben tartjuk háromnapos gólyatáborunkat, amelyet minden évben két jóskás öregdiák vezetésével a 10-12. évfolyamba járó jóskás diákok szerveznek és valósítanak meg. (A covidos években a programot kétnaposra csökkentettük, és az iskolában szerveztük meg úgy, hogy a gyerekek otthon aludtak.) Az egyetemista főszervezők munkáját pályázat alapján kiválasztott, erősen motivált patrónusok segítik. A gólyatábor szellemiségét a befogadás, a felkarolás, egymás segítése jellemezi.

1.5.2.7. A beiskolázási folyamat eredménye

Mivel évek óta olyan diákok járnak az Újbudai József Attila Gimnáziumba, akik kezdettől fogva ezt a mentalitást tapasztalták iskolai életük során, így elmondhatjuk, hogy ez a felfogás meghatározóvá vált iskolánkban mind a diákok, mind a pedagógusok között. Meggyőződésem, hogy ez is hozzájárult az iskola népszerűségének növekedéséhez.

1.5.3. Az osztályfőnöki munka

A magas színvonalú szaktanári munka mellett kiemelt fontosságú tevékenység az iskolában az osztályfőnöki munka. Az osztályfőnök tevékenysége rendkívül szerteágazó. Meghatározó szerepet játszik (a családi

háttér mellett) az osztályába járó tanulók személyiségének fejlesztésében, formálásában, az osztályközösség értékrendjének, attitűdjének kialakításában. Az osztályfőnök összefogja, szükség esetén segíti az osztályában tanító pedagógusok munkáját, és kapcsolatot tart a szülőkkel. Jelentős részben az osztályfőnökön múlik, hogy a gyermekek és szüleik mennyire fogadják el az iskola által közvetített értékeket. Az osztályfőnök sokirányú tevékenysége közül különösen fontos és eredményes az osztály- és iskolai közösséghez fűződő viszony erősítése.

Az osztályfőnöki munkát ennek megfelelően kezelte és kezeli az iskola vezetősége (és tantestülete). Az intézményvezető – a tantestület támogatásával – az osztályfőnökök munkáját differenciált osztályfőnöki pótlékkal ismeri el.

1.5.4. Tehetséggondozás

Az Újbudai József Attila Gimnáziumban a tehetséggondozás és a felzárkóztatás stratégiai kérdés. Nemcsak az oktatás, hanem a nevelés szempontjából is az, szorosan összefügg a személyiségfejlesztéssel, -fejlődéssel. Alapelvünk: A gyengébbeknek több segítséget, a tehetségeseknek több szabadságot és önállóságot.

Az iskola, a pedagógus alapvető feladata, hogy minden gyermeket hozzásegítsen ahhoz, hogy eljusson képességeinek maximumáig. Nemcsak tanulmányi, hanem nevelési szempontból is igen fontos, hogy stabil osztálykeretben folyjék a tanítás négy, illetve öt éven keresztül. Az átlagnál tehetségesebb vagy az átlagnál nehezebben tanuló diákok fejlesztését differenciált tanítással oldjuk meg.

1.5.4.1. Tehetséggondozó tábor általános iskolásoknak

A gimnázium tanárai a tehetséggondozást már az általános iskolában elkezdik. Az ÚPI által – az 5-8. osztályosok számára – szervezett nyári tehetséggondozó táborban két kollégánk évek óta vezet egy-egy csoportot. A nyolcadikosok számára pedig – az írásbeli felvételi vizsgát megkönnyítendő – tehetséggondozó szakköröket szervezünk minden évben.

1.5.4.2. Csoportbontások

Néhány tantárgyat a 9. évfolyamtól kezdve tudásszintek alapján létrehozott csoportokban tanítunk. Elsősorban a matematikát és az idegen nyelveket, de ide sorolhatók a tagozatokon a céltantárgyak valamint (11-12. évben) a fakultációk. Ahol megoldható, ott a csoportbontás nem osztályonként, hanem évfolyamonként történik. Rendkívül fontos, hogy kommunikációnkkal is azt fejezzük ki, hogy mindenkit a saját haladási ütemének megfelelően akarunk eljuttatni az általa elérhető tudásszintre. Természetesen (fél)évenként lehetővé

tesszük a csoportváltást mindazoknak, akiknek az egyéni fejlődése ezt megkívánja.

1.5.4.3. *Fakultációk*

A tehetséggondozás egyik legfontosabb színtere a fakultáció. Ezt a fenntartó is így látja, ezért évek óta lehetőséget biztosít arra, hogy gazdag fakultációs választékkal segítsük a tehetséggondozást az Újbudai József Attila Gimnáziumban. Az elmúlt években 16 fakultáció közül választhattak diákjaink, akik felfogták ennek jelentőségét, és éltek a felkínált lehetőségekkel. Az elmúlt öt évben a 11. évfolyam diákjai átlagosan 260 fakultációt vettek fel (azaz fejenként 1,9-et), a végzősök pedig 230-at (átlagosan 1,7-t). A minden évben kimutatható csökkenés oka, hogy sokan előrehozott érettségi vizsgát tesznek a 11. év végén, így a sikeres vizsga után az adott tantárgyból már nem járnak fakultációra.

A fakultációk közül a legnépszerűbbek a továbbtanulás szempontjából kulcsfontosságú tantárgyak: a történelem, a matematika, a biológia (a tagozatosok körében) és az idegen nyelvek (elsősorban az angol, a spanyol és a francia nyelv).

1.5.4.4. *OKTV*

A tehetségek felfedezésének és fejlesztésének egy másik útja a diákok országos középiskolai tanulmányi versenyen való szereplése. Már a versenyre való készülés is nagy nyereség a felkészülő diáknak, de az igazán jelentős eredmény az országos döntőbe történő bejutás. Az elmúlt években elsősorban idegen nyelvekből sikerült ezt elérni. Leggyakrabban spanyolból, továbbá franciából, angolból és olaszból. Az első három nyelvből a NYEK-esek érték el ezt a kiváló eredményt. Az olasz nyelvből sikeres egykori diákunk ma már kollégánk. Az idegen nyelveken kívül művészettörténetből jutott be egy diákunk az országos döntő első 10 helyezettje közé.

1.5.4.5. *Filmtábor*

A program célja, hogy a diákoknak a tanórán túl is olyan időtöltést nyújtson, ahol egymással együttműködve, kreatív munkával kell előállítaniuk és felvállalniuk egy kisfilmet; emellett pedig az, hogy átlépjék a klikkjeik kereteit, és minél több barátság, ismeretség szülessen.

A filmtábort eddig öt alkalommal valósítottuk meg (tavaly a Covid miatt nem volt) Verőcén és Vácott október közepén 3 nap alatt, évente 3-4 tucat diákkal, akik 5-7 stábba tömörülve egy-egy rövidfilmet forgattak. A táborszervező csapatot két pedagógus alkotta. A stáboknak egy online űrlapon keresztül kellett jelentkezniük az előzetesen kidolgozott forgatókönyvük bemutatásával, a feltett szakmai kérdések megválaszolásán keresztül. Ezek után a forgatókönyvet követve a helyszínen rögzítették a nyersanyagot, majd

utómunkában vágta, hangosították, és végül egy december eleji premiervetítésen mutathatták be munkájukat.

1.5.4.6. Diákszínpad

Az Újbudai József Attila Gimnázium fontos feladatának tekinti, hogy az ún. szabálytalan tehetségeket is felkarolja. Azon diákok kibontakozásához is nyújtson teret, akiknek a tehetsége nem köthető valamilyen tantárgyhoz. Ennek terepe a JAG Diákszínpada.

A diákszínpad tagjai készítik több mint 10 éve az iskola október 23-i műsorát. A iskola diákjai valóságos színházi előadást láthatnak nemzeti ünnepünkön. Az ilyenkor átélt katarzis érzelmi erősen megérinti a nézőket, jelentős szerepet vállalva diákjaink hazafias nevelésében.

Ugyancsak emlékezetes élményt nyújt minden évben a szalagavató bál előtti napon bemutatott színdarab, amelyet az iskola tanárai és diákjai közösen adnak elő a végzős diákok tiszteletére.

De nemcsak az iskolában, hanem külső helyszínen is megjelent a JAG diákszínpada az elmúlt években. Több ízben bemutakoztak a Fővárosi Művelődési Házban az ARTalakulás Galériában, a Fugában, de öt éve rendszeresen meghívják őket a József Attila Színházban rendezett „Ádámok és Évák ünnepe” című rendezvényre is. Itt Madách *Az ember tragédiájá*-ból adtak elő egy színt, majd a Bibliából egy részletet, aztán egy Shakespeare-mesét, illetve Arany János *V. László* című balladáját vitték színre.

1.5.4.7. Képzőművész kör

A tehetség kibontakoztatásának, az ún. szabálytalan tehetségek felkarolásának másik fontos terepe a képzőművész kör, amelyet a gimnázium festőművész tanára vezet. A kör tagjai között vannak, akik pusztán kedvtelésből, az alkotás örömeért vesznek részt a munkában, de vannak olyanok, akiknek ezzel hosszabb távú céljaik vannak. Többen felvételiznek a BME építész karára és a MOME-ra.

„Mellékesen” a képzőművész kör tagjai készítik az iskolai előadások, műsorok, programok díszleteit is (az október 23-i ünnepély, a szalagavatói előadás, a karácsonyi műsor díszleteit, jelmezeit, a humánvetélkedő kissebábuját).

1.5.4.8. Terepgyakorlat

Több mint egy évtizedes múlttra tekint vissza az évente kétszer – ősszel és tavasszal – megrendezett biológiai terepgyakorlat. Elsősorban a biológia tagozatos diákok vesznek részt ezeken a programokon, de az utóbbi években a többiek körében is egyre népszerűbbé vált, hiszen a kultúrtörténet is egyre nagyobb szerepet kap a program során. A terepgyakorlaton egy-egy alkalommal

35-40 diák vesz részt általában 3 pedagógus irányításával. A résztvevők felfedezik hazánk legszebb tájait, megismerkednek növény- és állatvilágával, kultúrtörténeti érdekességeivel. A szervezésbe kollégáim olykor külsős szakembereket – egykori jóskás diákokat – is bevonnak.

1.5.5. Nyelvtanulás, nyelvvizsgák

Az Újbudai József Attila Gimnázium diákjainak túlnyomó többsége nem az érettségi vizsga megszerzését tűzi ki célul maga elé, hanem a sikeres egyetemi felvételi vizsgát. Ma már mindenki előtt nyilvánvaló, hogy mind az egyetemre való bekerülést, mind a diploma megszerzését jelentős mértékben elősegítik a B2 és a C1 szintű nyelvvizsgák.

A sikeres nyelvvizsga megszerzését kollégáim nem csak az idegen nyelvek tanításával segítik, hanem rendszeresen, évente többször, több nyelvből, több szinten próbanyelvvizsgákat szerveznek diákjaink számára, hogy egyrészt reális képet kapjanak nyelvtudásukról éles helyzetben is, másrészt hogy szokják a nyelvvizsgák hangulatát, megismerjék azok sajátosságait.

A felkészítést segíti a 9.NY évfolyam diákjai számára félévenként megszervezett belső nyelvvizsga. A diákok írásban és szóban adnak számot tudásukról a bizottságok előtt.

Az Újbudai József Attila Gimnázium 17 osztálya közül 10 az idegen nyelvek tanulását preferálja, mondhatni az idegen nyelvi képzés határozza meg iskolánk arculatát. Ennek eredményeként 2013 óta mintegy 2,5-szeresére nőtt a B2 és C1 szintű komplex nyelvvizsgák száma. 2013-ban 102 komplex nyelvvizsgával (91 db B2 és 11 db C1) rendelkeztek a jóskás diákok, 2021-ben ez a szám 259-re nőtt (227 db B2 és 32 db C1). A számítással kapcsolatban megjegyzendő, hogy

- aki egy adott nyelvből C1-es nyelvvizsgával rendelkezik, annak a B2-es nyelvvizsgája nem szerepel a statisztikában,
- csak azokat a nyelvvizsgákat vettük figyelembe, amelyek létezését az iskola egy esetleges ellenőrzés esetén dokumentummal tudja igazolni,
- a statisztika tartalmazza az emelt érettségivel szerzett nyelvvizsgákat is.

Az átláthatóság érdekében a nyelvvizsgaeredmények napra készen követhetők az iskola honlapján évfolyamra, osztályra, személyre lebontva (a GDPR betartásával).

A nyelvvizsgák száma nem azonos a nyelvvizsgával rendelkező diákok számával, hiszen néhány diáknak több nyelvvizsgája is van. Nem meglepő módon a felső két évfolyam diákjai közül rendelkeznek a legtöbben legalább egy komplex B2-es + nyelvvizsgával:

- a 11. évfolyam 41 %-a (ezen belül a 11.C 56 %-a, a 11.D 53 %-a),
- a 12. évfolyam 79%-a (ezen belül a 12.D 97 %-a, a 12.C 91 %-a).

Ami meglepő és öröndetes, hogy egyre több diák úgy érkezik a gimnáziumba, hogy már van egy B2 komplex nyelvvizsgálója. Elsősorban a 9.NYC osztályosokra jellemző, hogy van már angol vagy német nyelvvizsgálójuk. Ez azt mutatja, hogy sikeres a beiskolázásunk: a tehetséges, szorgalmas diákok számára egyre vonzóbb az Újbudai József Attila Gimnázium.

Az iskola működése szempontjából meghatározó a tíz NYEK-es osztály működése, eredményessége. A hatályos jogszabályok szerint a NYEK-es képzés feltétele, hogy három év átlagában a NYEK-es diákok legalább 75 %-a szerezzen (legalább B2 szintű) komplex nyelvvizsgát a célnyelvből. Iskolánkban az utóbbi években franciából átlag 83 %, angolból és spanyolból 92 % az elért eredmény.

A HVG évente elkészíti a legjobb 100 középiskola rangsorát. Ezt két éve követem figyelemmel. A JAG mindkét alkalommal bekerült a legjobb 100 gimnázium közé, kiemelkedően jó eredményt ért el a nyelvoktatás terén. A 2019-20. tanévben a 73. helyezést érte el. Az utolsó mérés szerint 15 helyet javított, így 2020-21-ben már az 58. helyen szerepelt.

Néhány éve az Újbudai József Attila Gimnázium az ELTE Origó Nyelvi Centrum partneriskolája. Az eredményes együttműködés nagyban segíti iskolánkban a nyelvi képzést.

1.5.6. Felzárkóztatás, egyéni fejlesztés

Évek óta tapasztaljuk, hogy egyre jobb eredményekkel érkeznek diákjaink a gimnáziumba. Ennek ellenére a 9.-esek tudásszintje, tanulási kompetenciája között olykor jelentős különbségek mutatkoznak. Ebből adódóan főleg a 9. évfolyamon nagy szerepe van a felzárkóztatásnak. Elsősorban matematikából és anyanyelvből szoktunk felzárkóztató foglalkozásokat tartani az arra igényt tartó, illetve arra rászoruló diákoknak. Az felzárkóztatásokat megelőzően a pedagógusok konzultálnak az érintett diákokkal és szüleikkel. A munka hatékonyságát jelzi, hogy a tanév végére „elfogynak” a felzárkóztatásra szoruló diákok.

A fenti, szervezett formában történő tehetséggondozás és felzárkóztatás mellett szót kell ejtenünk még a nem szervezett formában történő egyéni fejlesztésről. A tantestület több tagja több-kevesebb rendszerességgel egyénileg foglalkozik tanítási időn kívül egy-egy tehetséges diákkal, vagy éppen olyannal, aki elakadt a tananyag elsajátításában. Ezek a kollégáim ezért semmilyen anyagi juttatást nem kapnak, jó esetben egy köszönömöt az érintett diáktól.

A tantestület és a diákönkormányzat közös kezdeményezésére néhány éve bevett gyakorlattá vált, hogy a (főleg a felsőbb évfolyamos) diákok rendszeresen segítik egy-egy tantárgyból – jellemzően idegen nyelvekből – a segítségre szoruló társaikat. Ez a közös munka lehet rendszeres, hosszabb ideig

tartó, amellyel mindkét fél jól jár. Akit korrepetálnak, az könnyebben megérti a tananyagot, míg a korrepetátor a magyarázat során elmélyíti saját tudását. (Hisz közismert, hogy azt tudjuk csak igazán, amit már elmagyarázni, tanítani is képesek vagyunk.) Egy-egy hosszabb hiányzás esetén nincs szükség hetekig tartó segítségre, csak átmenetileg van szüksége a sokat mulasztó diáknak a támogatásra. Tanulóink körében ez a korrepetálási forma is népszerű. Az egész rendszert a diákmozgalmat segítő tanár koordinálja, segíti, ellenőrzi.

1.5.7. Az SNI és BTMN-s tanulók integrált nevelése

Az Újbudai József Attila Gimnázium alapító okiratában (szakmai alapdokumentumában) nem szerepel a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekekkel való foglalkozás. Az ilyen problémával küzdő tanulók szakszerű ellátására, fejlesztésre iskolánk nincs felkészülve, hiszen nincsenek ilyen irányú szakképesítéssel rendelkező tanáraink. Ilyen feladatot a fenntartó sem vár el tőlünk.

Ennek ellenére az elmúlt években szinte minden évfolyamon volt egy-két SNI diákunk (hallássérült, ADHD-s, Asperger szindrómás, stb.). Ők érhető módon ragaszkodtak/ragaszkodnak a gimnáziumhoz, hiszen – deficitjük ellenére – sikerült önerőből bejutniuk a JAG-ba a meglehetősen nehéz felvételi eljárás során. Tapasztalatunk szerint ők többnyire nagyon motiváltak, bizonyítani szeretnének, és ezt kollégáim értékelik. Minden tőlünk telhető segítséget megadunk az SNI gyerekeknek. Általában a szülők is együttműködők, ha szükséges, gondoskodnak külön fejlesztőtanárról, ezért az esetek jelentős részében sikeresen eljuttatjuk SNI diákjainkat az érettségiig és az eredményes felvételi vizsgáig. De volt arra is példa (bár elég ritkán), hogy egy-egy SNI diákunknak 10. osztály után javasoltuk, hogy váltson iskolát. Előfordult, hogy a váltás ellenére az osztály egészen az érettségiig tartotta a kapcsolatot a távozó diákkal.

Az utóbbi években egyre több beilleszkedési, tanulási és magatartási problémával (BTMN-nel) küzdő tanuló nyert felvételt iskolánkba. Az ilyen esetekben az intézményvezető – a jogszabályoknak megfelelően, a szakértői rehabilitációs bizottság, vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján – határozatban mentesíti őket egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól, vagy biztosít számukra egyéb könnyítést. Az őket tanító pedagógusok kiemelten figyelnek arra, hogy a BTMN-es diákok is képesek legyenek haladni a tananyag elsajátításában a többiekkel együtt. A vizsgákon (osztályozó vizsga, érettségi, stb.) az iskola biztosítja számukra a hosszabb felkészülési időt, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval történő felváltását (vagy fordítva).

1.5.8. Tanulmányi helyzet, továbbtanulás

1.5.8.1. Év végi eredmények

Az elmúlt 10 évben egyenletesen javult az iskola tanulóinak év végi eredménye. 2012-ben az év végi iskolaátlag nem érte el a 4,00-t (3,98), míg az utolsó két évben 4,5 feletti átlagot értek el a diákjaink (4,52; 4,55). 10 évvel ezelőtt jellemző volt, hogy az alsóbb évfolyamok eredménye szembetűnően gyengébb volt a 11-12. évfolyaménál. Ez a különbség fokozatosan eltűnt az elmúlt években. A leggyengébb eredményt elérő osztályaink átlaga is 4,00 felett van évek óta.

1.5.8.2. A kitűnő eredményt elérők száma

Az átlag érezhető javulásával egybevágt a kitűnő eredményt elérő tanulók számának egyenletes növekedése. A 2012-2014 közötti években 28-30 kitűnőnk volt, ez az adat 2014-18 között 40-50-re emelkedett, míg a 2018-20 közötti években a kitűnő eredményt elérő diákok száma 66 illetve 80 volt. Az utolsó lezárt, nagyrészt digitális oktatással telt tanévben (2020-21.) jelentősen megugrott a kitűnők száma (128 főre). Ezt az eredményt – éppen a digitális oktatás miatt – nem lehet teljes mértékben összevetni a korábbi évek eredményével, de az évtizedes tendencia így is egyértelműen javuló. Mindehhez azt is hozzá kell tenni, hogy a kitűnők száma úgy emelkedett a többszörösére, hogy közben az iskola létszáma kb. 20 fővel csökkent.

1.5.8.3. A bukások száma

A kitűnők számának egyenletes emelkedésével párhuzamosan egyre csökkent az év végi bukások száma. 2012-ben 15 tanuló bukott meg év végén 22 tantárgyból (15/22), ami szembetűnően sok egy patinás gimnázium esetében. Ez a szám fokozatosan csökkent: 2014-15-re vált egyszámjegyűre, 2018-2020 között 3/4-re csökkent, az utolsó lezárt tanévben 1 tanuló bukott meg 1 tantárgyból (1/1).

1.5.8.4. Érettségi eredmények

Az érettségi eredmények is fokozatosan javultak az elmúlt 10 évben. 2012-ben a végzős évfolyam érettségi eredménye 4,08 volt, majd fokozatosan emelkedett. 2018 óta minden évben meghaladta a 4,5-et (4,55; 4,59; 4,53; 4,57). Figyelemreméltó, hogy a Covid-sújtotta utolsó két évben sem romlottak a vizsgaeredmények.

Ha nem az átlagokat vizsgáljuk, hanem a vizsgatárgyakat, akkor elmondható, hogy 2012-ben magyarból és matematikából érték el diákjaink a leggyengébb eredményt az érettségi vizsgán. 2012-15 között minden évben mindkét tárgyból (a 2014-es magyar kivételével) 4,00 alatt maradt az érettségi átlag. 2016-ban és 2017-ben magyarból már 4,3 felett érettségiztek diákjaink, de matematikából továbbra sem érték el a 4,00-t. 2018-21 között a magyar eredmények 4,4-4,7 között voltak, a matematika eredmények 4,2-4,4 között.

A legjobb eredményt idegen nyelvből érték el diákjaink az érettségi vizsgákon. 2012-14 között 4,4-4,5 volt az átlag, 2015-17 között 4,7, 2018 óta minden évben 4,8 felett volt az idegen nyelvből tett érettségi vizsgák átlaga.

Az eredmények mögött nagyon sok munka rejlik mind a tanárok, mind a diákok részéről. A sikeres érettségi vizsga érdekében a 10. osztályokban kollégáim matematika kisérettségit szerveznek, 12.-ben pedig próbaérettségit matematikából és kisérettségit magyar nyelv és irodalomból. A tapasztalatok szerint ezek a megmérettetések jelentősen hozzájárulnak a sikeres érettségi vizsgákhoz.

1.5.8.5. A JAG az ország 100 legjobb gimnáziuma között

Az iskolánkról szólva gyakran elmondjuk, hogy az Újbudai József Attila Gimnázium, a *Jóska* egy patinás budai gimnázium, de nem versenystálló. Ezt az összegző, de éppen ezért túl általánosnak tűnő megállapítást alátámasztja az a tény, hogy iskolánk – 2021-ben és 2022-ben is – bekerült az ország 100 legjobb gimnáziuma közé. (A korábbi évekről nincs adatunk.)

A HVG különszáma 2021-ben a 76. helyre, 2022-ben a 95. helyre rangsorolta iskolánkat. Valószínűleg mindkét évben - ha nem is sokkal, de egy kicsivel - előbbre kerültünk volna, ha a kérdőív minden kérdésére tudtam volna válaszolni. De például nem tudtam hitelesen, pontosan megmondani, hogy a végzősök hány százaléka tanul a hazai illetve külföldi egyetemeken, ezért nem válaszoltam semmit a kérdésre.

A 2021. évi lista a 2019-20. tanév, a 2022. évi lista a 2020-21. tanév eredményei alapján készült. (Pontosítás: mindkét évben a 2019. évi kompetenciamérés eredményét vették figyelembe, mert a Covid miatt a 2020-as kompetenciamérés elmaradt. Ez számunkra nem volt kedvező, mert 2019-ben iskolánk tanulói szövegértésből – és kisebb mértékben matematikából – a korábbi évekenél gyengébb eredményt értek el a felmérés során.)

Az érettségi vizsgák utáni továbbtanulásról nincs hiteles, megbízható információnk. Lényegében csak a végzős diákjaink elbeszélésére tudunk támaszkodni, de így nem mindenkitől kapunk pontos adatot. Arról nem is beszélve, hogy ezeket a statisztikai adatokat nem tudjuk hitelesen bizonyítani, dokumentálni. Annyi azonban elmondható, hogy az elmúlt években végzőseink több mint 95 %-a tanult tovább egyetemen, főiskolán.

1.5.8.6. A pedagógiai program módosítása

Az szembetűnő volt, hogy biológia tagozaton végzett diákjaink közül az elvártnál kevesebben kerültek be az orvosi, állatorvosi, fogorvosi egyetemekre. A beszélgetésekből, elemzésekből kiderült: ennek oka, hogy a gimnáziumi kémiaórák száma túl alacsony, ezért hiába tesznek sikeres (emelt szintű) biológia érettségit, a rendszerint gyengébb kémia eredmény akadályozza a bejutást az orvosi egyetemekre. Ezért 2020-ban a pedagógiai programunk megújítása során megszüntettük a biológia tagozatot, és helyette biológia-kémia tagozatot

indítottunk. Jelenleg az új képzésben résztvevő legidősebb diákjaink 10.-esek, így legkorábban két év múlva kapjuk az első jelzéseket arról, hogy mennyire volt sikeres a reformunk.

1.5.9. Az iskolai lemorzsolódás

Egy iskola oktatásának-nevelésének eredményessége nemcsak azon mérhető, hogy mennyire jók a legjobbak, hanem az is fontos, hogy hogyan teljesítenek az átlagos diákok. E két szempont egyidejű vizsgálatával már hitelesebb képet kapunk az iskoláról, de nem elég hiteleset. Fontos azt is szemügyre venni, hogy hogyan teljesítenek a leggyengébbek, hogy hányan „hullanak ki” a tanév során az iskola tanulói körül. Hogy ezek az adatok összehasonlíthatók legyenek, ezért a részleteket jogszabályok pontosítják.

Az iskolai lemorzsolódásra vonatkozó két jogszabály a nemzeti köznevelésről szóló törvény 4. § 37. pontja, az említett törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 26/A. § (2) bekezdése és a 44/J. § (2) bekezdés a) pontja.

A fenti jogszabályok alapján iskolai lemorzsolódással azok a középiskolai tanulók veszélyeztetettek, akiknél az alábbi feltételeknek legalább egyike teljesül:

- a félév értékelésénél, minősítésénél a tanuló egy tizedesjegyig számított tanulmányi átlageredménye (a magatartás és szorgalom értékelését, minősítését nem beleszámítva) nem éri el a 2,5 szintet;
- a félév értékelésénél, minősítésénél a tanuló egy tizedesjegyig számított tanulmányi átlaga (a magatartás és szorgalom értékelését, minősítését nem beleszámítva) egy félév alatt vagy a megelőző tanévhez képest 1,1 mértékben romlott.

Az elmúlt öt esztendőben egyszer fordult elő (a 2018-19. tanévben), hogy egy tanulónk 1,1-t rontott az előző félévhez képest, de átlaga így is 3,7 lett. A korábban szinte kitűnő tanuló családi okok miatt rontott átmenetileg, de a következő évben teljesítménye ismét javult.

Az elmúlt öt esztendőben kétszer fordult elő (a 2016-17. és a 2020-21. tanévben), hogy egy-egy tanulónk átlaga a tanév végén nem érte el a 2,5-t.

A fenti adatokból megállapítható, hogy az Újbudai József Attila Gimnáziumra nem jellemző az iskolai lemorzsolódás.

1.5.10. A szociális hátrányok leküzdése

Az iskola ilyen irányú gondjai szerencsére a tanulók viszonylag kis hányadát érintik. Az Újbudai József Attila Gimnáziumba járó diákok szociokulturális hátterének köszönhetően iskolánkban ritkán fordulnak elő hátrányos helyzetű és még ritkábban halmozottan hátrányos helyzetű diákok.

(Az elmúlt öt évben egy tanulónk volt halmozottan hátrányos helyzetű, őt a hatóságok kiemelték a családjából.)

Ennek ellenére egyre gyakrabban tapasztaljuk, hogy a családokban növekednek az anyagi és szociális problémák, ezért egyre nagyobb gondot okoz a különböző osztályprogramok (pl. színházlátogatások, és főleg a gimnáziumi életkorban oly fontos osztálykirándulások) szervezése, mert a családok csak egyre nagyobb nehézségek árán tudják előteremteni ezek költségeit. Az iskola ezen csak kis mértékben tud segíteni. Igyekszünk minél költségtakarékosabb programokat szervezni, élünk a pályázati lehetőségekkel. A legrászorultabbakat az iskola alapítványai támogatják esetenként.

A család és a társadalom negatív hatásai is megtalálhatóak a gimnáziumban, hiszen az iskola a társadalom alrendszere. A társadalomban lejátszódó folyamatok nagymértékben hatnak az iskolára, újabb és újabb szakmai kihívást jelentve az itt dolgozók számára. Az iskola vezetése és a tantestület nagy gondot fordít a gyermek- és ifjúságvédelemre. Arra törekszünk, hogy minden esetben pontosan feltárjuk a problémát. A szülőkkel éreztetjük együttműködési szándékunkat, azt, hogy erőnkhez mérten segíteni akarunk. Ebben a segítő tevékenységben meghatározó szerepe van az osztályfőnöknek, az iskolapszichológusnak és a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek.

Azok a diákok, akik problémáikat nem tudják családtagjaik, barátaik segítségével megoldani, elsősorban az osztályfőnöküktől kérnek segítséget. Kollégáim erejükhez mérten igyekeznek segíteni, de ez nem minden esetben sikerül a problémák jellege miatt.

A nevelési problémák kezelésében jelentős szerepet játszik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős. Napi tapasztalatom, hogy a tanulók igénybe veszik segítségét. Tevékenységét eredményesebben tudná végezni, ha a hatályos jogszabályok lehetővé tennék, hogy órakedvezményrel vagy pótlékkal ismerhetnék el munkáját.

A felmerülő nevelési kérdésekre az elmúlt években az iskola pedagógiaiilag helyes választ adott. Nem felerősítettük, inkább csökkentettük a családokban generálódó problémákat (bár sokan, sokszor úgy érezzük, hogy nem kellő mértékben). Ebbe a munkába tudatosan bevontuk az ilyen feladatokra felkészült szakembereket, elsősorban az iskola és a gyerekek életét, mindennapjait jól ismerő, köztünk élő iskolapszichológust.

1.5.11. Társadalmi felelősségvállalás - pedagógusok

A gondolkodásban önállóságot csak az olyan tanár tanítása adhat, aki maga önállóan gondolkodik, s éppen ez az önállóság az, ami a legszükségesebb a tudósnak, mint a gyakorlat emberének. (Eötvös Loránd: Az egyetem feladatáról. Rectori székfoglaló beszéd a Budapesti Tudományegyetemen)

1.5.11.1. Tanárjelöltek mentorálása

Az Újbudai József Attila Gimnázium tanári kara többségében nagyon felkészült, tapasztalt pedagógusokból áll – ennek minden előnyével és hátrányával. Azon nem lehet változtatni, hogy kollégáim 58 %-a 50 éven felüli, és életkoruk a következő években csak nőni fog. „Csak” a tantestület fiatalítása tartozik a megoldható és megoldandó problémák közé. Az elmúlt két évben sikerült felvennünk öt tehetséges, fiatal kollégát (magyar, angol, matematika, történelem-olasz és magyar-angol szakosakat), de ez társadalmi szinten egyre nehezebb, mert társadalmilag nem elég vonzó a pedagóguspálya a fiatalok számára. Ezt a fontos, de nagyon szerteágazó problémát a mi iskolánk nem tudja megoldani, de ez nem ok arra, hogy ne tegyük meg azt, ami rajtunk (is) múlik.

2015-ben kereste meg iskolánkat az ELTE vezetése azzal a kéréssel, hogy nagy gyakorlattal, doktorátussal rendelkező tanáraink közül van-e olyan, aki vállalná végzős tanárszakos egyetemi hallgatók mentorálását. A felkérésre igent mondtunk – így kezdődött a máig tartó kapcsolatunk az ELTE-vel. A kísérlet bevált, és egyre gazdagabbá, szélesebb körűvé vált iskolánk mentorálási tevékenysége. Az ELTE után hasonló kéréssel állt elő a PPKE is, amelyre szintén igent mondtunk. Ez a fontos és társadalmilag hasznos együttműködés nem valósulhatott volna meg a fenntartó, a Dél-Budai Tankerületi Központ támogatása nélkül.

A 2017-ben a fenntartónk együttműködési szerződést kötött mindkét egyetemmel, így a JAG az ELTE partneriskolája és a PPKE szakmai gyakorlóléhelye lett. A szerződést azóta a felek többször megújították, így azóta is tart a két rangos magyarországi egyetemmel az együttműködés: az V. illetve VI. éves tanárjelöltek szakmai gyakorlatukat iskolánkban tölthetik. E két egyetemen kívül alkalmanként megkeresett bennünket a Debreceni Egyetem (DE), és az egri Eszterházy Károly Egyetem is, hogy fogadjuk hallgatóikat. Mindkét felsőoktatási egyetemről fogadtuk a hozzánk irányított végzős hallgatókat.

Jelenleg 5 mentortanárunk van – ők történelemből, magyarból, földrajzból és francia nyelvből tudják fogadni a tanárjelölteket. 2022 szeptemberétől további két kolléga szerzi meg a mentortanári képzettséget – ők magyarból és matematikából segítik majd a tanárszakos hallgatókat. Az idei beiskolázási terv szerint további kollégák is fontolgatják a mentortanári végzettség megszerzését. Ennek legfőbb akadálya, hogy rendkívül magas a négyfél éves képzés költsége. Összesen több mint félmillió forint, amely a tanári fizetésből nagyon nehezen kigazdálkodható.

A jól képzett, lelkiismeretes mentortanárok önmagukban nem lennének képesek hatékonyan ellátni feladatukat. A gyakorlat bebizonyította, hogy a tanárjelöltek mentorálásához feltétlenül szükség van a konzulens tanárok segítségére is. A végzős hallgatók egész tanéven végighúzódnó gyakorlatának támogatásában az egész tantestület részt vállal (pl. nyílt órák tartásával), de a

legnagyobb teher az angol szakos kollégákra hárul, mert ők vállalnak leggyakrabban konzulens tanári szerepet. Köszönet érte.

1.5.11.2. Érettségi vizsgaelnöki feladatok

Az elmúlt években kollégáim közül minden esztendőben 3-5 pedagógus vállalt érettségi vizsgaelnöki feladatot. Az ehhez szükséges képzéseket saját pénzükből önként végezték el. Munkájukkal a vizsgát szervező Kormányhivatal elégedett, évről évre visszahívják őket.

1.5.11.3. A JAG mint emelt szintű érettségi vizsgaközpont

Az illetékes Kormányhivatal évek óta felkéri iskolánkat emelt szintű írásbeli és szóbeli vizsgák megszervezésére angolból, történelemből, matematikából és biológiából. Évente általában kb. 400 vizsgázót tudunk fogadni. A vizsgák szervezésével a KH minden évben rendkívül elégedett. Többször felajánlotta, hogy szívesen bízna meg több jelölt vizsgáztatásával illetve újabb vizsgatárgyakkal, de e felkéréseket kapacitáshiány miatt kénytelenek voltunk visszautasítani.

1.5.12. A szakmai munka ellenőrzése

A legkiválóbb vezető és a legképzettebb, legmotiváltabb tantestület esetében sem nélkülözhető a pedagógiai tevékenység ellenőrzése. Ennek lényege nem a hibák öncélú feltárása, hanem az iskolában folyó nevelő-oktató munka minőségének megismerése és esetleges javítása, új módszerek, megoldások szükségességének felismerése.

Az Újbudai József Attila Gimnáziumban az alábbi szempontok alapján történik a szakmai munka ellenőrzése.

Az ellenőrzés területei:

- a munkaidő pontos betartásának ellenőrzése
- a dokumentáció, adminisztráció ellenőrzése, elemzése
- a pedagógiai kultúra ellenőrzése a tanítási órákon
- a pedagógiai folyamat ellenőrzése

Az ellenőrzés szintjei:

- tantestületi szint
- munkaközösségi szint
- osztály-, fakultáció- illetve csoportszint
- egy-egy pedagógus esetében

Az ellenőrzés formái:

- időben rendszeres
- egyeztetett

Az ellenőrzés módszerei:

- óralátogatások
- tanmenetek ellenőrzése
- dolgozatok, írásos munkák megtekintése
- az órátartás és az osztályzatok beírásának ellenőrzése a KRÉTA-ban
- a munkaközösségek félévenkénti beszámoltatása
- az éves munka közös értékelése írásban és szóban

A pedagógusok munkájának megítélésében meghatározó az alaptevékenység ellátása. Minden kollégát elsősorban a tanítási órákon végzett szaktanári munkájának és osztályfőnöki tevékenységének minősége alapján értékelünk.

A munkaközösség-vezetők ellenőrző tevékenysége nélkülözhetetlen, de jelenleg még nem elég hatékony. Ennek legfőbb akadálya, hogy rendkívül szoros a pedagógusok órarendje, így a munkaközösség-vezető gyakran csak a saját órájának elhagyásával nézheti meg egy-egy kolléga óráját.

A kezdő tanárok esetében sokkal fontosabb egy-egy óra megtekintése, mint a sok éve pályán lévő, a vezető által már jól ismert, gyakorlott kolléga esetében. A tapasztaltabb pedagógusok esetében nem az óralátogatáson, hanem a folyamatellenőrzésen van a hangsúly.

1.5.13. A digitális oktatás

A 2020 tavaszán ránk törő Covid-járvány fenekestül felforgatta a magyar oktatási rendszert. 2020. március idusán – a vonatkozó kormányrendelet értelmében – kénytelenek voltunk átállni a digitális oktatásra. Az érettségi vizsgát (többé-kevésbé) sikeresen lebonyolítottuk: csak egy diákunk nem érettségizhetett a karantén miatt, a többiek sikeresen levizsgáztak; szóbeli vizsgát csak négyen tettek; az előrehozott vizsgázók ősszel kaptak lehetőséget a bizonyításra.

Szeptemberben az ismét/még mindig fennálló járványveszély miatt megtettük a szükséges lépéseket: a fertőzés terjedését megelőző vagy legalább lassító intézkedéseket meghoztuk, és az előírt szabályokat lehetőségeinkhez képest betartottuk. Néhány – a korábbi években rendszeresen megszervezett – programról eleve lemondtunk, másokat online formában tartottunk meg, és voltak olyanok, amelyeket későbbre halasztottunk abban bízva, hogy addigra hátha javul a helyzet.

2020. november 11-én a kormány döntése értelmében a középiskolák – így az Újbudai József Attila Gimnázium is – átállt a digitális oktatásra. Ez fájdalmas, de kétségtelenül indokolt döntés volt – a saját tapasztalataink szerint is. 2020. november 11-től 2021. május 9-ig tartott a digitális tanítás időszaka, azaz a tanév nagyobb részében. Nagyon fontosnak tartottuk, hogy megismerjük a tanárok, diákok, szülők véleményét arról, hogy hogyan élték meg ezt a bő fél

évet. Természetesen egyik esetben sem volt kötelező a válaszadás. A kollégáktól szöveges válaszokat is kértünk. Emellett egy-egy – egymással összevethető – kérdőívet is kitöltöttünk a kollégákkal, diákokkal, szülőkkel.

Tapasztalatainkat a teljesség igénye nélkül összegezve elmondhatjuk, hogy az Újbudai József Attila Gimnázium is viszonylag sikeresen állt át a digitális oktatásra. Ezt nagyban segítette, hogy iskolánk egy viszonylag jó helyzetben lévő budai középiskola, az idejáros gyerekek többsége középosztálybeli családból származik. A diákok és a tanárok rendelkeztek a távoktatáshoz szükséges eszközökkel, de az eszközök száma és minősége messze nem volt egyenletes, így voltak mind a tanárok, mind a diákok között, akiknek az iskolai átlagnál sokkal több gondot okozott az átállás. Nagyobb erőfeszítéssel, de ők is sikeresen helytálltak, így sikerrel zártuk mind a tavalyelőtti, mind a tavalyi tanévet.

Úgy tűnik, hogy a legnagyobb problémát nem a digitális oktatás módja okozta, hanem a bezártság, az elszigeteltség, a megváltozott életforma. Néhány diákunk kinyílt, szárnyalt ennek következtében, de a túlnyomó többség nagyon rosszul élte meg a szociális kapcsolatok hiányát. Az idén, amikor ugyan még fennállt a Covid-veszély, de folyamatosan járhattunk iskolába, nagyon sok diákunk panaszkodott erről a szívéhez közel álló pedagógusoknak, az osztályfőnököknek, az iskolapszichológusnak. Kiderült, hogy sokkal jobban oda kell figyelniük tanítványainkra, mert a bezártság súlyos gondot okozott a szocializációjukban. Újra és újra visszatérő tapasztalatunk volt, hogy a tanulók direkt és indirekt formákban is megfogalmazták, hogy mennyire szeretnek iskolába járni, itt lenni az iskolában a tanáraik és társaik között.

A szociális kapcsolatokban súlyos károkat okozott az online oktatás, de néhány területen hasznot is hozott. A legszembeütőbb változás, hogy érezhetően javult a tanárok digitális kompetenciája. Egyrészt a kényszer nagy úr, így maguk is sok mindenre rájöttek, amit korábban kishitűen meg sem próbáltak volna.

A másik pozitív tapasztalat, hogy segítőkészebbek lettek a kollégák. Arról egyáltalán nincs szó, hogy korábban nem támogatták volna egymást, de az együttműködés a Covid óta szintet lépett.

Új vonás az is, hogy az idősebb, régóta a pályán lévő kollégák nagyon sokat tanulnak a fiataloktól, a pályakezdőktől, akik sokkal otthonosabban mozognak a digitális világban.

Gazdagodott a tantestület módszertani kultúrája. Sokan megismerkedtek olyan eszközökkel, lehetőségekkel, amelyeket eddig a személyes részvétellel történő oktatásban nem alkalmaztak, de most – a digitális oktatás után – nem hagytak el.

Tantestületünk tagjai nem szégyelltek tanulni (mégpedig sokat tanulni!) az iskolánkban szakmai gyakorlatukat töltő tanárjelöltektől sem. A tanárjelölteket is megrázta az iskolai munka felfüggesztése, ugyanakkor rendkívül gyorsan alkalmazkodtak az új helyzethez, és megmutatkozott, hogy magas színvonalú digitális ismeretekkel rendelkeznek. Mindvégig igen jól

használható anyagokat készítettek, ötletes feladatokkal segítették a gyerekek otthoni tanulását, különböző fórumokon tartották a tanulókkal a személyes kapcsolatot is, és a tanulók munkájának értékelésében is részt vettek. Mindezzel nagy segítséget jelentettek nemcsak a diákok, hanem a mentortanárok számára is. Mindez megmutatta, hogy sokat tanulhatunk a fiatalabb generációtól.

1.6. Az iskola diákjai

Iskolánk tanulólétszáma hosszú évek óta kb. 600 fő volt. Ez azt jelentette, hogy általában 35-36 fős – esetenként ennél is magasabb – osztálylétszámokkal dolgoztunk. A jelenlegi köznevelési törvény – és a józan számítás – arra ösztönzött bennünket, hogy 34 főben maximáljuk az osztálylétszámokat, és csak nagyon indokolt esetben (a fenntartó előzetes jóváhagyásával) indítsunk ennél nagyobb létszámú osztályokat. Az új elképzelést fokozatosan vezettük be.

A JAG-ban jelenleg 33,9 fő az átlagos osztálylétszám. Az iskolánkba járó 577 tanuló közül 353 lány, 224 fiú. Rajtuk kívül még 6 diák tanul egyéni tanrenddel. Az elmúlt években többször érkezett egy-egy félévre külföldi vendéghallgató, aki részt vett az órákon, de osztályzatokat csak néhány tárgyból kapott (pl. testnevelés, idegen nyelv). Itt-tartózkodásuk célja elsősorban a magyar életmóddal, kultúrával való ismerkedés volt. Jelenleg egy paraguayi vendéghallgatónk van a 10. évfolyamon.

A diákok lakhely szerinti megoszlása évről évre kisebb-nagyobb mértékben változik, de összességében elmondható, hogy tanulóink kb. 1/3 része újbudai, 1/3 része a többi budapesti kerületből jön hozzánk, és kb. 1/3 részük az agglomerációban lakik.

1.6.1. Diákönkormányzat, diákkörök

A jól működő diákönkormányzat működése az iskola pedagógiai nevelőmunkájának egyik erőssége. A különböző diákkörök, diákcsoportok tevékenysége a közösségek kialakulásában meghatározó.

Az iskolai diákönkormányzat nagy szerepet játszik számos iskolai program – pl. az iskolanapok, a karácsonyi ajándékkosár – szervezésében. Ezek a programok nagyrészt színvonalasak, jelentős mértékben hozzájárulnak az iskola arculatának formálásához. A DÖK szervező, irányító munkájában támaszkodhat a diákmozgalmat segítő tanárra. A kollégáné a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat is ellátja.

Diákjaink aktívan részt vesznek a gimnáziumi beiskolázási folyamatban. A nyolcadikosok számára szervezett szóbeli felvételi vizsgákon a diákok is képviseltetik magukat minden alkalommal, minden vizsgabizottságban. A nyílt napok egyik legnépszerűbb programja, amely során a gimnazisták mutatják be a „Jóskát” az érdeklődő nyolcadikosoknak és szüleiknek. Az, hogy az iskola diákjai képviselhetik az alma matert, hogy ők „a gimnázium arcai”, egyre

nagyobb presztízzsel rendelkeznek közöttük. E tevékenységek évente több tucat gimnazistát mozgatnak meg, erősíti az alma materhez való viszonyt, a jóskás öntudatot.

A DÖK-ön kívül több öntevékeny diákkör működik iskolánkban. Ezek közül a legnagyobb hagyományokkal a JAG diákszínpad rendelkezik.

Tagjai – az iskola művészeti vezetőjének irányításával – készítik az iskolai ünnepélyeket. Ezek mindig színházélményű előadások. Több művészeti ág elemeiből épülnek fel: színház, film, zene, tánc, képzőművészet. Az előadás maga egy dramatikus játék, mely az aktuális ünnepet dolgozza fel saját módszereivel. Az ilyen előadások alkalmával a diákok átélik a színpadon megjelenített szituációt, saját élményt szereznek az adott ünnep üzenetéről, ezáltal erősödik a kisebb és nagyobb közösséghez való kötődésük.

Az gimnáziumi életben rendkívül fontos szerepet játszanak az iskolai sportkörök. Ezek közül több is működik iskolánkban: foci, floorball, kosárlabda, röplabda. Az ezekben folyó munka színvonalát jelzi, hogy a meglehetősen sanyarú körülmények ellenére kimagasló eredményeket érnek el tanulóink. A kerületi diákolimpiákon évek óta szinte mindegyik sportágban indulunk, és minden évben dobogós helyen végzünk. Rendszeresen részt veszünk és helytállunk a budapesti versenyeken is több sportágban: úszásban, kosárlabdában, atlétikában, aerobikban, vívásban, sakkban.

1.6.2. Közösségfejlesztés

Tanulóink egyik legfontosabb célja, hogy a sikeres érettségi után bekerüljenek az egyetemre. Mondhatni: céltudatosan készülnek az életre. De közben élnek is. Életük egyik legfogékonyabb, legérzékenyebb szakaszát töltik a gimnázium falai között. Itt alakul, formálódik az egyéniségük, itt szocializálódnak. A közösségek kialakulása, a közösségben történő szocializáció legalább olyan fontos a felnőtté váláshoz, az érettség megszerzéséhez, mint a szaktárgyi tudás. A tantestület tagja tisztában vannak a rájuk háruló felelősséggel, ezért a közösségfejlesztést minden kollégám kiemelten fontosnak tartja.

Minden magyarázatnál, példálózásnál többet ér, ha a gimnáziumba belépő gyerekek kezdettől fogva maguk is megélik a közösségi élményt. Fontos, hogy az első pillanattól kezdve azt érezzék, hogy őket itt várják, hogy azt tapasztalják, fontosak az iskola és a diáktársak számára. Ezért a közösségi nevelésben kulcsfontosságú az első benyomásokat, élményeket meghatározó gólyatábor.

Nyolc éve mindig augusztus végén, Verőcén, a Csattogó-völgyben tartjuk háromnapos gólyatáborunkat, amely nem a versengésre, hanem az együttműködésre épül. Nem tanárok szervezik, hanem diákok. A tábor vezetője mindig két jóskás öregdiák, akiket az igazgató kér fel. Az ő irányításukkal a 10-12. évfolyamba járó jóskás diákok szervezik meg az egész tábort. Az egyetemista

főszervezők minden évben pályázatot hirdetnek, amelyre általában háromszor annyian jelentkezők, mint ahányan patrónusként segíthetik a gólyatábor munkáját. A gólyatábor szellemiségét a befogadás, a felkarolás, egymás segítése jellemzi. A diákok ezzel a mentalitással találkoznak először, ezt viszik tovább, ez az érzés határozza meg az iskola légkörét.

A közösségépítés fontos eseménye a nagy múltú nyári sporttábor a Balatonnál és a téli franciaországi sítábor valamint a tavaly első ízben – szintén a Balaton-parton megszervezett – dráma- és önismereti tábor. Ezekon a közösségi programokon a diákok nemcsak új élményekre tehetnek szert, hanem jobban megismerhetik önmagukat és új barátokra is lelhetnek.

1.6.3. Társadalmi felelősségvállalás – a diákok karitatív tevékenysége

A gimnázium fontos feladata, hogy hozzásegítsük diákjainkat a felismeréshez: sokat kell tenniük azért, hogy sikereket érjenek el az életben, hogy megvalósíthassák céljaikat. De legalább ilyen fontos annak tudatosítása, hogy – ki-ki erejéhez, lehetőségeihez mérten – segítse a rászorulókat, a nélkülözőket.

1.6.3.1. „Plusz egy szendvics”

Néhány évvel ezelőtt az Újbudai József Attila Gimnázium diákjai is bekapcsolódtak a „Plusz egy szendvics” programba. Ez a program nem kíván a résztvevőktől komoly anyagi áldozatot, csak együttérzést, empátiát, odafigyelést. A gyűjtés minden évben szeptemberben indul és május elején, az érettségi szünettel zárul. Hetente, kéthetente egy-egy alkalommal kiteszünk egy kosarat a tanári előtti folyosóra, amelybe a diákok beletehetik a szendvicseket és gyümölcsöt az arra rászorulóknak. A kezdeti spontán akciót úgy tudtuk eredményesebbé tenni, hogy a jobban építettünk az osztályközösségekre, és a szervezésbe bevontuk a diákönkormányzatot is.

A kezdeményezés a Budapest Bike Maffia szervezésében működik, ők jönnek az iskolákba a szendvicsekért, ők juttatják el a nélkülözőknek.

A „Plusz egy szendvics” kezdeményezésben sok középiskola vesz részt, a Budapest Bike Maffia mérlege tanévenként közel 30 000 szendvics, több mint 500 kg gyümölcs és hasonló mennyiségű tartós élelem és édesség.

A pandémia miatt kihagyott hosszú időszak után 2021 novemberétől iskolánk újra részt vállalt a „Plusz egy szendvics” programban. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy segíthessünk, hiszen épp a Covid miatt talán még nehezebb eljutni az arra rászorulókhoz. A programmal kiemelt célunk továbbá a diákok érzékenyítése, annak megtanítása, hogy ne fordítsák el a fejüket, hanem felelős, szervezett módon nyújtsanak segítséget.

1.6.3.2. „A szegények ebédje” (ételosztás)

A tantestület egyik tanára évek óta viszi diákjait a Sant’Egidio katolikus lelkeségi mozgalom által havi rendszerességgel megszervezett vasárnapi

ételosztásokra, melyek során a gyerekeknek lehetőségük van részt venni a társadalom peremére sodródott, nagyon rossz anyagi körülmények között élő, rászoruló emberek étkeztetésében.

Ezen alkalmakkor a diákoknak – mint önkéntes segítőknek – az a feladatuk, hogy egy közösségi helységben (mostanában a Ferencvárosi Művelődési Házban) asztalokat terítsenek meg, majd meleg ételt szolgáljanak fel az eseményre összegyűlteknek. A diákok megragadhatják arra is ezt az alkalmat, hogy néhány szót váltsanak ezekkel az emberekkel, akik nagyon hálásak minden kedves gesztusért, barátságos szóért.

A program mindössze néhány órát jelent havonta a gyerekek szabadidejéből, de az élmény lelki hozadéka óriási számukra.

1.6.3.3. A karácsonyi „cipősdoboz akció”

Több mint tízéves múltra tekint vissza az Újbudai József Attila Gimnázium és az Age of Hope alapítvány együttműködése. Az alapítvány munkatársai nagyon szegény falvakba visznek ajándékot rászoruló gyerekeknek. Ezt támogatandó az iskolai diákönkormányzat minden karácsonykor kezdeményezi – egy szépen feldíszített, nem lezárt cipősdobozban – ajándékok (játékok, édességek, írószerek, multivitamin, sampon, tusfürdő, plüss figurák, könyvek, lányoknak szép hajdíszek, stb.) gyűjtését a rászorulóknak. A doboz tetejére rá kell írni, hogy kinek való a felajánlott ajándék (pl. 10 éves fiúnak vagy 3 éves kislánynak). Diákjaink minden télen nagy számban csatlakoznak ehhez az akcióhoz.

Az idén a DÖK felhívására az iskola diákjai 176 csomagot készítettek a hátrányos helyzetű gyerekeket támogató Age of Hope alapítvány számára. Ez mindennél jobban bizonyítja, hogy diákjaink nem csak beszélnek a felebaráti szeretetről, hanem valóban átérzik annak lényegét.

1.6.3.4. Segítségnyújtás Ukrajnának

Az Újbudai József Attila Gimnázium tanulói márciusban egy emberként álltak ki a háború sújtotta ukrán lakosság megsegítéséért. Az iskola egyik tanára nem sokkal a háború kirobbanása után csatlakozott a Facebookon a *Segítségnyújtás (Ukrajna, Kárpátalja)* csoportba, és ugyanerre ösztönözte a gyerekeket is. A csoport egyik meghatározó ereje egy Kecskemétre induló civil összefogás, amely Ferenczi Zoltán vezetésével többször indított akciókat rászorulóknak megsegítésére.

Felhívásunkra az iskola tanárai, a diákok és szülei nagy számban csatlakoztak az akcióhoz. Pontos listát kaptak a behozható termékekről (tartós élelmiszer, gyógyszerek, bébiételek, tisztálkodási szerek, gyógyászati segédeszközök, ágynemű, takarók). A diákok és családjaik összefogása minden várakozásunkat felülmúlta. Már első nap több mint 60 hatalmas doboz telt meg adományokkal, amiből a harmadik nap végére 285 óriási doboz és zsák lett.

A gyerekek nemcsak megállás nélkül hozták (sokszor szülőkkel együtt) a rengeteg felajánlást, hanem egész nap segítettek a csomagolásban – ugyanis nagyon precíz rend szerint kellett összeállítani a dobozokat. Valamennyi

csomagnak hasonló termékeket kellett tartalmaznia, amiről pontos, kóddal ellátott listát készítettünk. A listán fel kellett tüntetni a termékek fajtáját, darabszámát, súlyát és az árát is. Ezt a hatalmas adminisztrációt néhány kolléga többnyire otthon, éjszaka végezte el.

Volt olyan szülő, aki különösen szívén viselte az újszülöttek és az anyák sorsát. Civilként pár nap alatt gyűjtött 3 millió forintot, s a teljes összegből szülészet számára vásárolt be minden elképzelhető segítséget. Ez is a JAG adományai közé került. Több orvos szülő nagy mennyiségű, drága gyógyszert küldött, s volt, aki még inzulint is eljuttatott az iskolába, amit aztán külön hűtőládában helyeztünk el. Csak a gyógyszerek 10 nagy dobozban értek el.

Az összegyűjtött adományokért március 10-én, csütörtökön érkeztek furgonok, a gyerekek láncot alkotva pakoltak be az autókba, kb. 100 diákunk vett részt ebben a munkában is, több kolléga koordinálása mellett.

Az Újbudai József Attila Gimnázium adományainak összértéke megközelítőleg 8 millió forint – de ennél sokkal többet ér az a rengeteg szeretet, aggodás, segítő szándék, ami ezekben a napokban áradt valamennyi gyerekből. Megható volt látni a sok erőfeszítést, komoly fizikai munkát, könnyes összefogást, ami egyre több és több tanulót vonzott le az alagsori ebédlőbe. Még az iskola dolgozói, takarítók és a konyhán tevékenykedők is minden elképzelhető segítséget megadtak.

A szállítmány Ferenczi Zoltán vezetésével 11 furgonnal 2022. március 10-én hajnalban indult el Lviv városába, katonai biztosítás mellett. Az autók rengeteg felajánlott gyógyszert is szállítottak, a misszió 100 millió forint értékű adományt juttatott ki Ukrajnába. Itt már a kinti kapcsolattartók gondoskodnak arról, hogy minden a megfelelő helyre, kórházakba, illetve magánszemélyekhez kerüljön.

Az elsődleges cél az Ukrajnában rekedt, az életbenmaradásért küzdő emberek megsegítése volt. De talán hasonlóan fontos volt kicsit felrázni a gyerekeket, hogy hasznosnak, „jónak” érezhessék magukat, hogy végre ne csak passzívan, rettegve szemléljék az eseményeket – s ezáltal legalább egy kis időre jobban el tudják viselni az elfogadhatatlant.

1.7. Hagyományaink

A gimnázium tantestülete úgy véli, hogy a kisebb-nagyobb közösségek (az osztály, az iskola, a nemzet) hagyományainak ápolása, a hagyományok ápolásának megtanítása kiemelkedően fontos feladatunk.

Úgy gondoljuk, hogy pótolhatatlan veszteség érné az Újbudai József Attila Gimnáziumot, megszűnne a „Jóska” szellemisége, ha nem ápolnánk tovább az elmúlt években, évtizedekben kialakult hagyományainkat. Ezek közül a legfontosabbak a következők:

- A gólyatábor, amelyet a tanév elején szervezünk a 9. évfolyam számára.

- A karácsonyi ajándékosáron olyan műsorral kedveskednek a diákok, esetenként a tanárok is, amely maradandó élményt nyújt szülőnek, tanárnak és a diáktársaknak.
- A szalagavató bált minden évben a 11. évfolyam szervezi, kulturális programmal (iskolai színházi produkcióval) egybekötve.
- A nemzeti ünnepek magas színvonalú megünneplését minden évben a (folyamatosan változó összetételű) diákszintársulat tagjai biztosítják.
- A rendszerint április végén megrendezett JAG napokat a diákönkormányzat szervezi. Az iskolanapok programját, koncepciójának kidolgozását alapos előkészítés előzi meg.
- A neolatin estek és a tavaszváró humánvetélkedők évről évre sok diákot vonzanak az iskola valamennyi évfolyamáról.
- Nagy érdeklődés övezi az évente megrendezett filmtábort és az ott elkészült műveket bemutató *Premier* című vetítést.
- A diákok (és tanárok) körében rendkívül népszerű az évente 8-10 alkalommal megtartott „könyvtári kedd” elnevezésű rendezvénysorozat. Neves költőket, írókat, zenészeket, érdekes embereket látunk vendégül. Körünkben üdvözölhettük még Lázár Ervint, a ma is élő írók közül Bereményi Gézát (többször is), Spiró Györgyöt. Vendégünk volt a zenész Lovasi András és Kiss Tibor, a matematikus-pszichológus Mérő László, továbbá Borsányi László antropológus, Sári László tibetológus. A régi Jóskás diákok közül Németh György ókortörténész és a Puerto Ricoban élő író, Ferdinándy György. (Sajnos a Covid időszakban ez a programsorozat szünetelt.)
- A végzős évfolyam diákjai ballagáskor egy-egy könyvvel gyarapítják az iskolai könyvtár állományát.
- Ugyancsak a végzősök szerkesztésében jelenik meg minden májusban a „Tiszta szívvel” című évkönyvünk.
- A „Jelet Hagyni Alapítvány” tavaszi tantárgyi pályázatai bizonyítják, hogy a tanulók készek a megmérettetésre. A következő években szélesíteni kell a pályázatokon résztvevő diákok körét.
- A XI. kerület napjának (november 11.) megünneplése ugyancsak hagyományá vált iskolánkban.
- Az a végzős diák, aki tanulásban és sportban kiváló eredményt ért el 4 éven át valamint az osztály és az iskolai közösségért is sokat tett, megkapja a tantestület javaslatára a József Attila-emlékérmét. Az a diák, aki a közösségi munkában 4 éven át kiemelkedően teljesített, emlékgyűrűt kap.

1.8. Pályázati lehetőségek

1.8.1. Az újbudai önkormányzat pályázatai

Az iskolai táborozás támogatása

A gimnázium által szervezett iskolai táborok – nyári sporttábor, gólyatábor - sikeres megrendezéshez nagyban hozzájárultak a XI. Kerület

Újbuda Önkormányzata által a „Nyári és őszi táborok megvalósítására” kiírt pályázatokon elnyert 200-400 000 forintos támogatások. E támogatások csak a Covid-járvány idején maradtak el.

Az iskola Művészeti Műhelyének támogatása

Az évek óta kiválóan működő alkotóműhelyben együtt dolgozik a rajztanár, a drámatanár és az énektanár. Az iskola diákjai a rajzórakon megismerhetik a rajzolás különböző technikáit, és az általuk készített alkotások kikerülnek a rajzterem előtti térbe. Ezek a művek idén főleg karikatúrák, képregények, versre, prózára, zenére improvizált illusztrációk voltak.

Az alkalmi kiállításokhoz gyakran zene is társul: egzotikus, ritkán látott hallott hangszerek hangjai csendülnek fel ezeken a performance-okon. Esőbot, cajon, óceándob, hangtál, nyeltes dob, kalimba, stb. A zene mellett filmrészletek, vetített képek és élő szobrok is színesítik az előadásokat.

Ezek az események az Önkormányzat Kulturális Pályázatán nyert évente néhány százezer forintos támogatással megvásárolt hangszereket, kézműves alapanyagokat, kellékeket használunk fel.

„A jövő pedagógusa” pályázat

A XI. kerületi Önkormányzat által „A jövő pedagógusa” számára kiírt pályázaton több ízben is sikerrel szerepeltek kollégáim. Az így elnyert díjak nemcsak a pályázó kollégának hoztak sikert, hanem a pályamunkák által gazdagodott az egész kollektíva módszertani kultúrája.

1.8.2. KEHOP Energiapályázat

2019-ben a „JAG a Tehetségekért Alapítvány” elnyerte a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) egy pályázatát. A KEHOP-5.4.1. megvalósítása során az energiatudatos gondolkodást és életmódot elősegítő, helyi szereplőket elérő szemléletformálási programokat szerveztünk. A 4,9 millió forint összegű pályázat munkálataiban tanáraink mellett a Budapesti Műszaki Egyetem oktatói vettek részt.

A programok célja egyrészt a résztvevők érzékenyítése az energiatudatos életmódra, másrészt az energiakímélő módszerek bemutatása és a fenntarthatóságának fontosságának hangsúlyozása. A projekt megvalósítása eredetileg 2020 tavaszán lett volna. Három rendezvényt terveztünk 2020. márciusban, júniusban és novemberben. Sajnos azonban a koronavírus közbeszólt, ezért későbbre halasztottuk a rendezvényeket, illetve online formában tartottuk meg. A rendezvényekre végül 2020 szeptembere és 2021 februárja között került sor kb. 620 résztvevővel.

1.8.3. Külföldi nyelvtanulási program

Iskolánk tanárai és diákjai nagy örömmel kapcsolódtak be a 9. és 11. évfolyamosok számára meghirdetett külföldi nyelvtanulási programba. Négy csoportot szerveztünk összesen 121 fő számára angol és francia nyelvterületre. A csoportokat összesen 9 pedagógus kísérte volna a terv szerint. A szervezett csoportokon kívül többen egyénileg is pályáztak volna. Az egyéni pályázatot tervezők létszámáról nincs tudomásunk.

A befogadó nyilatkozatok beszerzése mindegyik csoport esetében megtörtént. A pályázati felület megnyitása után kezdődött volna a pályázat beadása, a szülői nyilatkozatok beszerzése.

A sok előkészítő munka hiábavalónak bizonyult, mert 2020. március 15. után és 2021 végén az egész programot törölték a koronavírus-járvány miatt.

2. Vezetői program – a következő 5 év stratégiai terve

2.1. Vezetői hitvallás

*Ha nem hiszed, hogy érdemes, miért kezdted el
Ha nem hiszed, hogy sikerül, mért vállaltad fel
Ha nem hiszed, hogy megéri a fáradságodat
A korlátok közt mért keresnél mindig kiutat
Nem lehet, nem lehet, értsétek meg, nem lehet
Hit nélkül sem alkotni, sem élni nem lehet
(Kőműves Kelemen - részlet)*

A fenti idézet, ha nem is egzakt módon fejezi ki, de hűen tükrözi azt az emberi, vezetői felfogást, amely szerint élek és dolgozom.

38 éve vagyok a pedagóguspályán. Ez alatt az idő alatt megtapasztaltam e hivatás nagyszerűségét, sok-sok örömét, de többször megéltem a pedagógus életformával gyakran együtt járó kudarcokat, keserűséget is. Többször megtapasztaltam, hogy igazi sikereket, hosszú távú eredményeket csak egy jó csapatban lehet elérni. Egy olyan közösségben, ahol a társak segítenek, ha elakadsz, figyelmeztetnek, ha rossz úton jársz, ösztönöznek, biztatnak a mindennapi munka során. A pedagógus egy összetartó, önmagával szemben igényes kollektívában teljesebben ki igazán. Egy ilyen közösség segíti szakmai fejlődésében, átsegíti a kisebb-nagyobb kudarcokon.

Hiszem, hogy ezzel a felfogással nem vagyok egyedül, és hogy az Újbudai József Attila Gimnázium pedagógusai, dolgozói hasonlóképpen gondolkodnak. Hiszem, hogy közösen többet tehetünk a ránk bízott fiatalokért, elképzeléseink valóra váltásáért, mint egyedül. Ezért pályázom meg az Újbudai József Attila Gimnázium intézményvezetői állását.

2.1.1. A vezetői program kialakítását meghatározó tényezők

Vezetői programom kialakítását alapvetően meghatározta

- a hatályos jogszabályok, különös tekintettel a közneveléssel kapcsolatos törvények, rendeletek, előírások összessége;
- hogy az Újbudai József Attila Gimnáziumban hosszú évek alatt kialakultak az emberközpontú szervezet alapértékei. Ennek az emberközpontú rendszernek a megtartása és továbbfejlesztése vezetői célkitűzésem legfontosabb eleme;
- az a szellemi, pedagógiai, kulturális tőke, amely az elmúlt évtizedekben felhalmozódott az iskolában;
- az Újbudai József Attila Gimnáziummal szemben támasztott igények sokfélesége, a tantestületben lévő szaktudás differenciáltsága valamint az

alkotóképesség, a szakmai kreativitás, az innováció kibontakoztatásának lehetősége;

- a közoktatásban és a társadalomban támasztott követelményeknek való megfelelés, az újabb kihívásokra adandó adekvát válaszok megfogalmazásának igénye.

2.2. A gimnázium szervezeti struktúrája

2.2.1. Az iskola dolgozói

Az iskolával szembeni belső és külső kihívások megkövetelik, hogy az átlátható szervezet, a világosan elkülönült szerepkörök és a döntési felelősség egyensúlya biztos munkahelyi keretet adjon az itt dolgozóknak. Valamennyien pontosan lássák helyüket, szerepüket az iskola életében. A folyamatban való gondolkodás, a koordinált tervezőmunka, a széleskörű tájékoztatás és tájékozódás, a felelős, autonóm végrehajtás elvárás az Újbudai József Attila Gimnázium minden dolgozójával szemben. A vezetők feladata a vezetés racionalizálása, a nevelési-oktatási folyamatok ellenőrzése és menedzselése.

Az iskola vezetése a jelenlegi ötszintű struktúrában eddig megfelelően működött, ezért nem tervezem ennek megváltoztatását.

A két intézményvezetőhelyettes közötti munkamegosztáson sem kívánok változtatni: az iskola irányításának egy-egy részterületét a jövőben is teljes jogkörrel vezetik oly módon, hogy rendszeresen – a fontosabb döntések előtt mindenképpen – konzultálnak az intézményvezetővel.

Növelni kívánom az iskolai menedzsment szerepét, súlyát, különösen a döntés-előkészítésekben. Az új munkatársak felvételében nagyobb súlyt kell kapnia a munkaközösség-vezetőknek. Az ő feladatuk lesz, hogy szakmai szempontból kiválasszák a jelentkezők közül a legmegfelelőbb jelöltet. A végső döntést természetesen az intézményvezető hozza, ő tesz javaslatot a kiválasztott dolgozó alkalmazására a munkáltatói jogokat tankerületi központ igazgatójának.

2.2.2. Szülői szervezetek

Az iskolában működő szülői szervezetek az iskolavezetés demokratikus kontrollját jelentik. Együttműködésükre a továbbiakban is számítok. Közös munkánkat az eddig kialakult gyakorlatnak megfelelően kívánom folytatni.

A szülői szervezetek együttműködésére, támogatására továbbra is igényt tart az iskolavezetés és a tantestület. A tartós sikerek elérése nélkülözhetetlenné teszi a szülők egyetértő támogatását.

2.2.3. Osztályok, tanulócsoportok

2.2.3.1. Csoportbontások, fakultációk

A következő években változatlanul kívánom hagyni a csoportbontások és fakultációk eddig kialakult rendszerét. Azért, mert

- a tapasztalatok szerint eddig eredményesen működtek, jelentős mértékben hozzájárultak a differenciált, személyiségközpontú tanítás/tanulás és a tehetséggondozás megvalósításához,
- működtetésük belefér a fenntartó által biztosított finanszírozási keretbe,
- jól érzékelhetően tanulói, szülői igény van rájuk,
- a csoportbontások és fakultációk radikális megváltoztatása nem kívánatos munkaerő-gazdálkodási problémákat eredményezne.

2.2.3.2. A 17 osztályos struktúra fenntartása

Az iskola hosszú évek óta 17 osztállyal működik. Ennek legfőbb oka az, hogy a jelenlegi épületben maximum ennyi osztály elhelyezésére van lehetőség. Az A és a B osztályok négy-, a C és a D osztályok ötévfolyamosak. Ha a külső körülmények nem változnak a jövőben, akkor intézményvezetőként az osztálystruktúra változatlanul hagyását támogatom, mert az elmúlt években iskolánk eredményesen működött ebben a rendszerben.

Ugyanakkor három fejlesztési változatot tartok meggondolandónak arra az esetre, ha a közeljövőben kedvezően változnának a gimnázium külső körülményei (azaz új tantermekkel bővülne az iskola).

Hangsúlyozandó, hogy ezek közül bármelyiket csak a fenntartó erőteljes támogatásával és a jelenlegi tantestület nagy többségének egyetértésével látom megvalósíthatónak. Bármelyik támogató faktor hiánya esetén a jelenlegi struktúra fenntartását javaslom.

2.2.3.3. A 18 osztályos változat

Ha 1 normál méretű osztályteremmel és 2-3 kisebb (nyelvi) teremmel gyarapodna az épület, akkor 18 osztályt indíthatnánk. Ez nem jelentené a jelenlegi osztályszerkezet megváltoztatását, csak kiküszöbölné a jelenlegi rendszernek azt a négyévenként felszínre bukkanó hibáját, hogy a szokásos négy osztály helyett csak hármat tudunk indítani. (Helyhiány miatt minden 4. évben nem indítunk B osztályt.) Ez a kényszerűségből adódó, visszatérő probléma kétszeresen is gondot okoz: egyrészt a normál években 11-12-szeres túljelentkezés ezekben az években még nagyobbá válik, másrészt csökkenti a természettudományos-reál érdeklődésű tanulók számára fenntartott helyek számát. Ha 18 osztályt indíthatnánk, kiteljesedne a jelenleg működő rendszer anélkül, hogy az osztályszerkezet megváltozna.

2.2.3.4. A 19 osztályos változat (a nyelvi orientációs osztály felváltása NYEK-kel)

Jelenleg az A osztályaink a nyelvi orientációs osztályok. Az ide járó tanulók négy éven keresztül (a kerettantervhez képest 1-1 órával) magasabb óraszámokban tanulják mindkét idegen nyelvet. Mivel iskolánk profilját az idegen nyelvi képzés határozza meg, és mert az idegen nyelvek fontossága egyre nő napjainkban, ezért meggondolandó, hogy a négyévfolyamos nyelvi orientációs osztályt ötévfolyamos nyelvi előkészítő osztállyá alakítsuk.

Figyelembe véve a tanulói igényeket és a jelenlegi tantestület adottságait, az új NYEK-es osztály egyik fele olasz nyelvet tanulna célnyelvként, míg a másik fele angol vagy spanyolt. Mind az angol, mind a spanyol NYEK rendkívül sikeresen működik iskolánkban, tehát új programot nem kellene kidolgozni. Mind a spanyol, mind az angol NYEK-re óriási a túljelentkezés, és mindkét NYEK-en a diákok 90-95 %-a szerez célnyelvi nyelvvizsgát. Az újonnan indítandó olasz NYEK programjának kidolgozása nem jelentene problémát jelenlegi olasztanárainknak az e kérdéssel már korábban is foglalkozó mesterpedagógus kolléga vezetésével.

E reform megvalósítása azt is jelentené, hogy a jelenlegi 17 osztály helyett 19 osztály működne az Újbudai József Attila Gimnáziumban (három ötévfolyamos és egy négyévfolyamos). Ehhez legalább két nagy méretű, normál osztályterem és 5-6 kisebb (nyelvi) terem lenne szükséges. A megnövekedett tanulólétszámnak és osztályszámnak köszönhetően szükség lenne egy új tornateremre is a meglévő mellé. A köznevelési törvényben meghatározott normák szerint újabb pedagógusokkal kellene növelni a tantestület létszámát.

2.2.3.5. A 23 osztályos változat

E változat megvalósítása eredményezné a legnagyobb változást a jelenlegi helyzethez képest. Lényege, hogy megtartanánk a jelenlegi 17 osztályt úgy, hogy kiegészítenénk egy 18.-kal (ld. fentebb) és indítanánk az eddigieken kívül egy új - olasz-angol vagy olasz-spanyol - NYEK-es osztályt is.

Kétségtelenül e változat igényelné a legnagyobb méretű iskolabővítést, és ehhez kellene legnagyobb mértékben növelni a tantestület létszámát. Ez lényegesen nagyobb anyagi terhet jelentene a fenntartónak, és jelentősen megnövelné az iskola méretét (bár volt már ennél nagyobb is a József Attila Gimnázium). Mindez olyan változásokkal járna, amelyek csak nagyon alapos végiggondolás, a részletek kidolgozása esetén lenne megvalósítható akkor is, ha a külső körülmények adottak lennének.

2.3. Az intézmény kapcsolatrendszer

A jól működő iskola egyik jellemzője, hogy aktív belső és külső kapcsolatrendszerrel rendelkezik. Az iskolán belüli – tanár-diák, tanár-tanár közti – kapcsolattartás a napi munka része volt eddig, és lesz ezután is. Ennek legfőbb jellemzője a személyesség, ezt semmi sem helyettesítheti. A tantestületi értekezletek hatékony működése érdekében a megbeszéléseket ezután is gondosan előkészítjük: az értekezletet tartó vezető (az iskolai menedzsment tagja) előre ismerteti az értekezlet témáit, és ha egy napirendi pont megtárgyalása igényli, előzetesen írott anyagot bocsát kollégái rendelkezésére.

2.3.1. Kapcsolat a szülőkkel

Meggyőződésem, hogy az eredményes tanulás csak úgy valósítható meg, ha – mint az a jelenleg hatályos NAT-ban olvasható – „a tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszédre alapul”. (A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról 5.p.)

Mindannyian tudjuk, hogy a gyermekek hatékony neveléséhez elengedhetetlenül szükséges a pedagógusok és a szülők együttműködése. A korábbi gyakorlatnak megfelelően a jövőben is minden pedagógusnak arra kell törekednie, hogy a szülőkkel éreztesse együttműködési készségét. Elemi érdekünk, hogy minél nagyobb mértékben vegyük figyelembe, és – az ésszerűség határain belül – teljesítsük igényeiket.

Bár rendkívül fontos a szülői igények ésszerű szem előtt tartása, ez nem jelenthet elvtelen megalkuvást, a szakmaiság feladását. A pedagógusoknak világosan ki kell jelölniük, hogy milyen határok között érvényesülhet a szülői igények megfogalmazása. E határok tiszteletben tartását határozottan meg kell követelni. Átlépésük esetén ugyanis a pedagógus emberi mivolta, hite oly mértékben sérül, hogy az már elfogadhatatlan. Ezért, ha egy szülő – a pedagógus világos jelzései ellenére – átlépi e határokat, akkor az intézményvezető kötelessége, hogy határozottan kiálljon kollégái védelmében. Az intézményvezetőnek hathatós támogatást, megerősítést kell nyújtania kollégáinak a méltatlan szülői támadásokkal szemben. (Ilyenekre az elmúlt 10 évben szerencsére nagyon ritkán került sor.)

A szülőkkel – de valójában nemcsak velük, hanem valamennyi kliensünkkel – való kapcsolattartás fontos eszköze az iskola honlapja. Mindenki által látható képet mutat rólunk, s nem mindegy, hogy milyen. Ezért a jövőben továbbra is nagy szerepet szánok az iskola folyamatosan megújuló honlapjának.

2.3.2. Kapcsolat a fenntartóval

Az Újbudai József Attila Gimnázium és a fenntartó kapcsolata a korábbi években kiegyensúlyozott, rendszeres munkakapcsolat volt. Ennek alapfeltétele a fenntartó és az iskola közötti rendszeres információáramlás. Ezt továbbra is fenn kívánom tartani. Ebben a kapcsolatban továbbra is az ok- és célszerűséget, a rugalmasságot tartom fontosnak. A kapcsolatot az egyenrangúság, a szakmaiság kell, hogy meghatározza. Mivel közös érdekünk a minél színvonalasabb oktató-nevelő munka az Újbudai József Attila Gimnáziumban, minden reményünk megvan a gyümölcsöző együttműködésre.

A fenntartóval való kapcsolattartásban mindig mindkét félnek a realitásokhoz kell alkalmazkodnia. Tudomásul kell vennünk, hogy a fenntartó korlátozott anyagi lehetőségekkel rendelkezik, e lehetőségek felett nem tudja teljesíteni az iskola igényeit. Másrészt a fenntartónak nem szabad szem előtt tévesztenie, hogy valamennyien azt vállaltuk, azért kapjuk a fizetésünket, hogy a magunk területén, a magunk módján hozzájáruljunk a gondjainkra bízott tanulók minőségi oktatásának biztosításához. Ezt a realitásérzéklet, ezt a felelősségteljes hozzáállást tapasztalhattuk az elmúlt években.

2.3.3. Kapcsolat az általános iskolákkal

Az Újbudai József Attila Gimnáziumnak természetes partnerei az általános iskolák. A velük való együttműködés mindkét fél érdeke. Akik ma az általános iskolákba járnak, holnap azok lesznek a mi diákjaink. Elemi érdekünk, hogy kedvező képet alakítsunk ki a körükben (és szüleikben) iskolánkról.

Az elmúlt 10 évben többek között azért lehetett sikeres az Újbudai József Attila Gimnázium, mert nagyon széles volt a „merítési bázisa”: 182 általános iskolából vettünk fel nyolcadikosokat. A jövőben is arra kell törekednünk, hogy megőrizzük ezt a sokszínűséget.

Mivel tanulóink kb. 1/3 része az újbudai általános iskolákból érkezik, őket különösen fontos partnereinknek tekintjük. Nemcsak az utánpótlás miatt, hanem azért is, mert diákjaink közül sokan a kerületi általános iskolások körében teljesítenek közösségi szolgálatot, ezzel bemutatva nekik, hogy milyen a „Jóska” szellemisége.

2.3.4. Kapcsolat a kerületi önkormányzattal

Az újbudai önkormányzattal régóta fennálló jó kapcsolatunkat a jövőben is fenn kívánom tartani. Mind anyagi, mind erkölcsi támogatásukra számítok a jövőben is. Az a sok szálból összefont élő kapcsolat, amely az elmúlt években jól működött, remélhetőleg működni fog a jövőben is. Jelenleg mindkét fél részéről tapasztalom az erre irányuló szándékot.

2.3.5. Kapcsolat az Újbudai Pedagógiai Irodával

Az Újbudai Pedagógiai Intézettel a kialakult jó munkakapcsolatot továbbra is fenn kívánom tartani, ha mód nyílik rá, fejleszteni. Az ÚPI által szervezett versenyeket, programokon diákjaink rendszerint szervezőként, rendezőként, segítőként vesznek részt – mindkét fél megaláztatására. Az ÚPI nem rendelkezik elegendő munkatárssal a kerületi programok lebonyolításához, ezért szüksége van diákjaink lelkes segítségére. A gimnazisták pedig szívesen vállalnak megbízásokat az ÚPI munkatársaitól, mert értelmes, felelősségteljes feladatokat bízunk rájuk.

Amennyiben a Covid nem teszi lehetetlenné a soltvadkerti kerületi tehetséggondozó táborok szervezését, tanáraink a jövőben is szívesen közreműködnek a tábor munkájában.

Nagyra értékeljük az ÚPI által szervezett Újbudai Pedagógiai Napokat, amelyeken kollégáim szívesen vesznek részt.

2.3.6. Kapcsolat a Kormányhivatallal

A Kormányhivatallal az eddigi kollegiális, harmonikus munkakapcsolatot kívánom fenntartani a jövőben is. Ez közös érdekünk mind a nyolcadik osztályosok felvételi vizsgáinak, mind a gimnazisták érettségi vizsgájának megszervezése, lebonyolítása esetében. A rendszeres kapcsolattartás eddig az egyik intézményvezetőhelyettes feladata volt, és lesz a jövőben is.

2.3.7. Kapcsolat az egyetemekkel

A korábbi években kialakult kapcsolati tőkénket a jövőben is kamatoztatni szeretném. Elsősorban a két legfontosabb partnerünkkel, az Eötvös Lóránd Tudományegyetemmel és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemmel fennálló kapcsolatunkat szeretném erősíteni a jövőben is. Mentortanáraink, konzulens tanáraink főleg az e két intézményből érkező tanárszakos hallgatókat fogadják szakmai gyakorlatra.

Az eddig kialakult jól működő rendszer a közeljövőben átalakul, mivel a tanárképzés az eddigi hat év helyet öt esztendőre csökken. Ez nyilvánvalóan magával vonja a tanárjelöltek szakmai gyakorlatának átalakulását is. Ennek részleteiről jelenleg szinte még semmit nem tudunk, de az eddigi jó együttműködés reményt ad arra, hogy iskolánk a jövőben is hozzá tud járulni a tanárjelöltek szakmai gyakorlatának elvégzéséhez.

2.4. A humánerőforrásokkal való gazdálkodás

Mindenkire szükség van, de mindenkire másért van szükség. (Benedek István pedagógus, kollégiumigazgató)

2.4.1. Humánpolitika

Kollégáimnak biztonságot jelentő, kiszámítható vezetői-irányítói munkát ígérek és valósítok meg. Minden kollégámnak bizalmat, kooperációt kínálok, és ezt viszont is elvárom. Kérem, igényelem és elvárom a szakmailag megalapozott véleményeket, kritikákat, és ezt vezetői munkám során én magam is gyakorolom.

Nem személyeket, hanem értékeket menedzselek. Bátorítom, és igényelem a felelős önálló munkavégzést. Vezetői-szakmai munkám során kitüntetett figyelmet, hangsúlyt fektetek a csapatmunkára, a sikerorientált folyamatmenedzselésre. Célomnak tekintem az iskolai terhek arányosítását – annak ismeretében is, hogy tudom, ezen a téren teljes siker nem érhető el.

Minden belépő új dolgozóval meg kell ismertetni az alapvető iskolai dokumentumokat, az itt tanító pedagógusok értékrendjét, hogy a belépni szándékozó kolléga eldönthesse, tudja-e, akarja-e vállalni ezeket.

2.4.2. Pedagógusok

Sikeres iskolához sikeres, jól felkészült pedagógusok kellenek. Ezzel a nélkülözhetetlen tényezővel jelenleg rendelkezik az Újbudai József Attila Gimnázium. Hogy ez a jövőben is így maradjon, kinevezésem megújítása esetén továbbra is támogatom a tanárok szakmai karrierjét a pénzügyi lehetőségeknek megfelelően, az iskolai érdekeinek szem előtt tartásával.

Evidenciának tartom, hogy csak az a tantestület képes hatékony munkát végezni, amely egységes értékrend, azonos elvek alapján működik. Az 1.5.1. fejezetben leírtak azt bizonyítják, hogy ez a szilárd alap megvan az Újbudai József Attila Gimnázium tantestületében. Ugyanakkor hangsúlyozandó, hogy az ide járó közel hatszáz diák nagyon sokféle, s így nagyon sokféle tanáregyéni igényel. Ennek a kívánalomnak is megfelel a gimnázium pedagógusközössége. A karakteres, színes egyéniségekből álló tantestület a sikeres iskola egyik záloga.

A jelenlegi nevelőtestület minden tagja külön-külön is és közösségként is képes színvonalasan elvégezni a nevelő-oktató munkával járó feladatokat. Ugyanakkor az idő előrehaladtával közülük várhatóan többen is nyugdíjba mennek. Fontos célnak tekintem a tanári kar átlagéletkorának csökkentését. A fiatalítást az elmúlt két esztendőben megkezdtem, és a jövőben is folytatni kívánom. A tapasztalatok szerint nagyon jól bevált az az elképzelés, hogy az új kollégákat elsősorban azok közül a pályakezdő tanárok közül válasszuk ki, akik

iskolánkban végezték egy évig tartó pedagógiai-szakmai gyakorlatukat. Ez idő alatt meggyőződhetünk a fiatal kolléga felkészültségéről és arról, hogy képes-e, akar-e beilleszkedni a gimnázium tantestületébe. Természetesen ugyanez a tapasztalat a másik fél részéről is rendkívül fontos. Így látom biztosítva a tantestület állandóságát és folyamatos megújulását.

A pedagógushivatásban fontos munkaeszköz a személyiség. Amit a tanár cselekszik, mond, képvisel, az mind a személyiségén átszűrődve jut el a diákokhoz. A terhelések, melyek munkája során a pedagógust folyamatosan érik, hivatásbéli és családi szerepeiben egyaránt befolyásolják. Megfelelő „karbantartás” (mentálhigiéné) és „felújítás” (személyiségfejlesztés) hiányában – a nagyfokú igénybevétel miatt – a pedagóguspályán is létrejöhet a segítőszakmákban jól ismert kiegészi szindróma, az idő előtti kifáradás, a telítettség állapota. Ez eredményezheti a pálya elhagyását is.

Ennek megelőzése érdekében különösen fontos odafigyelni az egyes kollégák lelkiállapotára és a minél egyenletesebb teherelosztásra, hogy megelőzzük a folyamatos túlterhelést. Továbbá feltétlenül szükséges egy jól felkészült iskolapszichológus, aki nap mint nap köztünk él, ismeri a tanárok és a diákok problémáit, aki rendszeresen – a pedagógusok kérésére – bejár órákra, aki emberségével, szaktudásával rászolgál valamennyiünk (tanárok és diákok) bizalmára. A jelenleg hatályos köznevelési törvény szerencsére lehetővé teszi iskolapszichológus alkalmazását.

Az elmúlt években nagyon jól felkészült, lelkiismeretes iskolapszichológusok segítették a munkánkat. Jelen pillanatban azonban az állás betöltetlen, mert a kolléganő GYED-en van, a helyettesítésére felvett új pszichológus pedig rövidesen szülni fog. Április folyamán meghirdetjük az állást, amely augusztus végétől lesz betölthető.

2.4.3. A pedagógia munkát közvetlenül segítő alkalmazottak

A pedagógia munkát segítő alkalmazottaktól továbbra is azt a magas színvonalú, lelkiismeretes munkát kérem és várom el, amit eddig is végeztek. Kérem őket, hogy munkájukat minél takarékosabban, észszerűbb anyagfelhasználással, még jobb munkaszervezéssel végezzék. Továbbra is fontos követelmény velük szemben, hogy ne csak a számukra kijelölt kisebb-nagyobb feladatokat végezzék el, hanem képesek legyenek a folyamatmenedzselésre (pl. a tankönyvbeszerzés teljes folyamatának irányítására, az iskolai étkezés rendszerének kézben tartására, a munkaidő-elszámolások folyamatos és hiánytalan vezetésére).

2.4.4. Technikai dolgozók

Megfelelő létszámú, megbízható, a feladatát lelkiismeretesen ellátó technikai munkatársi gárda nélkül nem lehet színvonalasan működtetni az

iskolát. A legnagyobb gondot a megfelelő, a helyzet magaslatán álló takarító kollégák alkalmazása okozta az elmúlt években. A jövőben (is) mindent megteszek azért, hogy kialakítsak egy olyan csapatot, amely képes folyamatosan tisztán tartani a gimnázium épületét. Ehhez nemcsak aktív korú, közalkalmazottként dolgozó kollégákat alkalmaznék, hanem szükség esetén nyugdíjasokat is. A jövőben sem szeretném külsős céggel elvégeztetni a takarítási feladatokat, mert jobban hiszek a megbecsült, az iskolát magáénak érző saját munkatársak alkalmazásában.

A portási és karbantartói feladatokat jelenleg nyugdíjas kollégák végzik. A következő években is számítok rájuk, lelkiismeretes, odafigyelő munkájukra.

Az eddigiekhez hasonlóan a jövőben is nyomatékosan érzékeltetni fogom iskolánk tanulóival, hogy tőlük is elvárom (pedagógus kollégáimmal együtt), hogy becsüljék meg a technikai dolgozók munkáját.

2.5. Pedagógiai kérdések

2.5.1. Értékrend: magyarság és európaiság

Az új köznevelési törvény egyik legfontosabb alapelvevel egyetértve úgy gondolom, hogy csak tudatosan megválasztott értékrend alapján lehet gyermekeket, fiatalokat tanítani, és gyermekekkel, fiatalokkal foglalkozó oktató-nevelő intézményt vezetni, irányítani. Az értékalapú nevelés-oktatás csak a közösen vállalt hazafiságon és európaiságon alapulhat. A magaménak vallott európai kultúra három forrása, gyökere:

- a zsidó-keresztény kultúra, amelynek alapja (és egyben jelképe) a Biblia,
- az antik kultúra (a görög-római művészetek, tudományok) valamint
- a XVIII. századi európai felvilágosodás.

Természetesnek tartom, hogy ki-ki világnézete, egyéni beállítottsága alapján e három elemből más-más arányban merít önmaga számára, de kizárni egyiket sem lehet. A modern európai embernek mindhárom forrásra szüksége van.

Megkerülhetetlen kérdés az európaiság és a nemzeti kultúra, a nemzeti hagyományok viszonya. Ezek összefüggését, egymáshoz való viszonyát számomra legtömörebben, legkifejezöbben Babits Mihály fogalmazta meg:

„Magyar vagyok: lelkem, érzésem örökséget kapott, melyet nem dobok el: a világot nem szegényíteni kell, hanem gazdagítani. Hogy szolgálhatom az emberiséget, ha meg nem őrzök magamban minden színt, minden kincset, ami az emberiséget gazdagíthatja? A magyarság színét, a magyarság kincsét! De mily balga volnék, ha ugyanakkor más színt, más kincset el akarnék venni, vagy meggyengíteni!” (Babits Mihály: Sziget és tenger, 1925)

17 éve tartó közös munkánk alapján meggyőződésem, hogy az Újbudai József Attila Gimnázium tanárai hasonló szellemben nevelik a gondjaikra bízott diákokat. Intézményvezetőként mindent megteszek azért, hogy ezt az értékes szellemiséget megőrizzem, fenntartását támogassam.

2.5.2. A beiskolázás

Mint helyzetelemzésem 1.5.2. fejezetéből kitűnik, a pedagógiai kérdések közül kiemelten fontosnak tartom (és tartja az egész tantestület) a beiskolázást. Az elmúlt évek alatt olyan, részleteiben is pontosan kidolgozott rendszert építettünk ki (a hatályos jogszabályoknak megfelelően), amely fényesen bizonyított: 10 évvel ezelőtt 4-5-szörös volt, jelenleg 11-12-szeres a túljelentkezés iskolánkba. Az elmúlt években kialakított felvételi folyamatot alapvetően nem kívánom átalakítani (ha csak a jogszabályi változás elő nem írja).

Némi finomhangolásra azonban szükség lesz a közeljövőben. A „Jóskába” jelentkező nyolcadikosoknak továbbra is központi írásbeli feladatlapot kell megoldaniuk. A szóbeli felvételi részleteit azonban át kell gondolnunk, mert jelenlegi formájában kontraproduktív. A hatalmas túljelentkezés miatt a szövegértés felmérése egyre kevésbé látja el szűrő feladatát. Megszervezése és főként lebonyolítása rengeteg időt és munkát igényel, ugyanakkor nem elég hatékony, ezért a jövőben ezt a részt kiiktatjuk felvételi rendszerünkben. Azonban vannak olyan tagozatok (haladó angol NYEK, matematika-fizika, biológia-kémia), ahol továbbra is szükségesnek látom a szóbeli meghallgatás fenntartását. Ezt az álláspontot a tantestület túlnyomó többsége támogatja.

A nyolcadikos diák és szülei számára az a legfontosabb, hogy a gyerek egy jó középiskolába kerüljön be. És ez így helyes. Persze hangsúlyozandó – és a szülőknek tartott felvételi tájékoztatókon nagy nyomatékkal szoktam is hangsúlyozni –, hogy ne olyan iskolát keressenek, amely *általában* jó, hanem olyat, amely a felvételiző nyolcadikos képességeinek, személyiségének valóban megfelelő. (Pl. lehet, hogy X gimnázium matematika tagozata közismerten kiváló, mégis nagyon sok diák számára kifejezetten rossz választás lenne.) Ezért fontos, hogy a szülő jól ismerje saját gyermekét, és a középiskolák reális képet mutassanak magukról az érdeklődőknek.

A beiskolázási folyamatban nem szeretném csökkenteni a jóskás diákok szerepét. Tapasztalataim szerint a felvételi bizottságokban ülő diákok többsége valóban hasznos megjegyzésekkel, észrevételekkel segítette a szóbeli felvételiztetést, ezért ezen a gyakorlaton a jövőben sem kívánok változtatni.

Nagyon hasznos – és egyre népszerűbb a nyolcadikos diákok és szülők körében – az a tájékoztatás, amelyet önként jelentkező tanulóink nyújtanak az érdeklődő felvételizőknek. Diákjaink meghatározó szerepet játszanak a gólyák fogadásában, tájékoztatásában, a gólyatábor megszervezésében. Ezt az

öntevékenységet iskolánk egyik legfontosabb értékének, nevelési eszközének tekintem, és a jövőben is támogatni fogom.

2.5.3. Az osztályfőnöki munka

Mint a 2.4.2. fejezetben már szó volt róla, a pedagógus talán legfontosabb munkaeszköze a személyisége. Az osztályfőnöki tevékenységben a személyiség igénybevétele nagymértékben megnő. A „karbantartás” és a „felújítás” tehát kiemelt feladat, két okból is. Egyrészt megelőzhető a pedagógus személyiségének károsodása, megőrizhető testi-lelki egészsége, másrészt a szakmai készségek és képességek (tolerancia, empátia, érzékenység, hiteles kommunikáció, stb.) fejlesztésével növelhető a pedagógiai tevékenység hatékonysága.

A jelenlegi munkatársak közül nem mindenki szeretne, és valószínűleg nem is mindenki képes ellátni osztályfőnöki teendőket. Ezért az új kollégák felvételekor kiemelt szempontként kívánom vizsgálni, hogy a jelentkező akar-e, képes-e ellátni osztályfőnöki feladatokat.

2.5.4. Tehetség gondozás

Évek, sőt immár évtizedek óta hirdetjük, hogy az Újbudai József Attila Gimnázium egy patinás budai gimnázium, de nem versenyistálló. Ide a tehetséges, szorgalmas diákokat várjuk. Aki nem tud vagy nem szeret tanulni, annak nem érdemes a „Jóskába” jelentkeznie, hiszen diákjaink nagy többsége nem az érettségi vizsga megszerzését tekinti célnak, hanem az egyetemre való bekerülést, a diploma megszerzését.

Ugyanakkor hangsúlyozandó, hogy nemcsak a legjobb eredményeket elérő diákokat várjuk iskolánkba. Nemcsak azokat látjuk szívesen, akik kiemelkedő eredményeket érnek el valamely tantárgyból. Mi örömmel üdvözljük sorainkban az ún. „szabálytalan tehetségeket” is. Azokat, akik ugyan jó tanulók, de egyetlen iskolai tantárgyból sem kiugróan tehetségesek. Meggyőződésünk, hogy jó eséllyel ezek a gyerekek válnak majd a legsikeresebb felnőtt tehetségekké. Feladatunknak tekintjük ezeknek a tehetségeknek a felkarolását, támogatását is.

A mi iskolarendszerünk azokat a gyerekeket tekintette és tekinti (ma is, de már az én iskoláskoromban is) tehetségeseknek, akiknek vág az esze, mint a borotva (és lehetőleg jó magaviseletűek). Kétségtelen, hogy ezek a „borotva eszű” gyerekek tényleg tehetségesek. Örömmel látjuk őket iskolánkban. De szívesen fogadjuk az „eke eszűeket” is: akiknek ugyan nem vág olyan gyorsan az eszük, mint a borotva, de gondolkodásuk sokkal mélyenszántóbb, alaposabb, azaz ígéretesebb. Ezeknek a tehetségeknek a gondozását is szívesen végezzük iskolánkban.

Az általam (s meggyőződésem szerint sok kollégám által) vallott alaptétel: az iskola, a pedagógus alapvető feladata, hogy minden gyermeket hozzásegítsen ahhoz, hogy eljusson képességeinek maximumáig. Ehhez a gyengébbeknek több segítséget, a tehetségesebbeknek több lehetőséget kell biztosítanunk.

Az Újbudai József Attila Gimnázium a tehetséggondozást kiemelt fejlesztési területnek tekinti, és ekként kezeli. Az eddigi eredmények azt bizonyítják, hogy iskolánkban a tehetséggondozás és a felzárkóztatás eddig kialakult rendszere megfelel az előbb megfogalmazott követelménynek, ezért kinevezésem esetén nem kezdeményezem ennek átalakítását.

2.5.5. Nyelvtanulás, nyelvvizsgák

Az elmúlt tíz évben sokat fejlődött iskolánkban az idegen nyelvek tanítása. Mára ez határozza meg az iskola arculatát, nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy a JAG vonzóvá váljon klienseink körében. Ezért indokoltnak tartom, hogy ezen a területen is folytassuk a megkezdett munkát anélkül, hogy lényegesen eltérnénk az eddigi gyakorlattól.

Örvendetes, hogy az elmúlt három évben a végzősöknek 75-80 %-a rendelkezett legalább B2 szintű komplex nyelvvizsgával. Ez önmagában szép eredmény, de nem elegendő. Az ötévfolyamos nyelvi előkészítő osztályokban ez az arány 90 % felett van (egyes osztályok esetében eléri a 97-100 %-ot), a négyévfolyamos osztályainkban alacsonyabb. Ha a jövőben megváltozik a jogszabály, és a felsőoktatásba történő jelentkezéshez nyelvvizsga lesz szükséges, akkor ennél az egyébként jó aránynál sokkal jobbra, többre lesz szükség. Ezért fontos, hogy e cél elérésének részleteik átgondoljuk, kidolgozzuk.

Bár jómagam nem vagyok nyelvtanár, de intézményvezetőként különösen fontosnak tartom a nyelvtanítás támogatását, elősegítését. Mesterprogramomat – melyet az elmúlt években sikeresen megvalósítottam – is e témakörben készítettem. Az idén kerül sor mesterprogramom megújítására.

Azt, hogy a tantestületen belül e kérdésnek milyen nagy a támogatottsága, jól jelzi, hogy idegen nyelveket tanító kollégáim közül többen is ugyanebből készítették el mesterprogramjukat – az intézményvezetői program egy-egy részletét kibontva, konkretizálva.

Az iskola arculatát a 10 NYEK-es osztály határozza meg elsősorban, ezért kulcsfontosságú, hogy ezek az osztályok továbbra is sikeresen működjenek, azaz az odajáró diákoknak legalább a 75 %-a célnyelvi nyelvvizsgát szerezzen. Ellenkező esetben a törvény erejénél fogva megszűnik iskolánkban a nyelvi képzés. Mi persze valójában azt tekintjük célként, hogy messze a 75 %-os határ fölött teljesítsenek diákjaink. Az elmúlt évek gyakorlata azt bizonyítja, hogy erre minden esélyünk megvan.

Számos diákunk esetében a cél nem a nyelvvizsga, hanem a második nyelvvizsga megszerzése. Ezért a közeljövőben át kell tekintenünk a második idegen nyelvek helyzetét (vagyis az összesét az angolon kívül). Melyek azok, amelyek eredményesek (azaz melyekből szereztek a tanulók nyelvvizsgát), melyekből nincsenek nyelvvizsgák. Az alapos felmérés és elemzés után meg kell hozni a szükséges lépéseket – ez lehet a továbblépés útja.

2.5.6. Felzárkóztatás, egyéni fejlesztés

Az általam (s meggyőződésem szerint sok kollégám által) vallott alaptétel: az iskola, a pedagógus alapvető feladata, hogy minden gyermeket hozzásegítsen ahhoz, hogy eljusson képességeinek maximumáig. Ehhez a gyengébbeknek több segítséget, a tehetségesebbeknek több lehetőséget kell biztosítanunk.

Az Újbudai József Attila Gimnáziumban a tehetséggondozás és a felzárkóztatás eddig kialakult rendszere megfelel az előbb megfogalmazott követelménynek, ezért a tehetséggondozás és felzárkóztatás eddig kialakult formáit a jövőben is fenn kívánom tartani, mert ez a tanulók érdeke.

2.5.7. Az SNI és BTMN-es tanulók integrált nevelése

Ismereteim szerint a közeljövőben nem várható, hogy akár a fenntartó, akár a jogalkotó beemeli az Újbudai József Attila Gimnázium alapító okiratába (szakmai alapidokumentumába) azt a feladatot, hogy foglalkozzon SNI tanulókkal. Mivel e feladat elvégzésének sem technikai, sem személyi feltételei nincsenek meg, ezért ezt a kötelező feladatot a jövőben sem vállaljuk.

Ez persze nem jelenti azt, hogy minden SNI diákot eleve elutasítunk. Azokat, akiknek körülményei, egyéni sajátosságai lehetővé teszik, hogy integráltan neveljük-oktassuk a többi diákkal (és ebben a szülők is partnerek), azokat továbbra sem utasítjuk el, amennyiben sikeres felvételi vizsgát tesznek. Az eddigi gyakorlatunkhoz képest nem tervezek változtatást.

A BTMN-es tanulók integrált nevelését eddig is vállaltuk, ezután sem teszünk mást. Alapja a szülőkkel való őszinte munkakapcsolat. Bekérjük tőlük a szakértői véleményeket és az ezeken alapuló szülői kérvényeket, majd ezek alapján születik az intézményvezetői határozat, amely egyértelművé teszi az érintettek (a diák, a szülők és a diákot oktató pedagógusok) számára, hogy hogyan, mire figyelve kell folytatni az illető diák integrált nevelését. Mivel az elmúlt években ez nem okozott nagyobb problémát, a jövőben is folytatjuk az eddigi gyakorlatot.

2.5.8. Tanulmányi helyzet, továbbtanulás

Az Újbudai József Attila Gimnázium tanulóinak túlnyomó többsége az érettségi vizsga után egyetemre készül. Éppen ezért – mint az a pályázat 1.5.8. fejezetéből kiderült –, a tanulmányi helyzet alakulását kiemelten fontos területnek tekintem.

Az elmúlt tíz évben minden releváns mutató egyenletes javulást jelez: az év végi osztályzatok és az érettségi eredmények egyenletesen javultak, nőtt a kitűnő tanulók száma, jelentősen csökkent a bukottaké és a bukásoké. Az iskola bekerült az ország 100 legjobb gimnáziuma közé. Mindez úgy történt, hogy eközben az iskolában derűs arcú, mosolygós gyerekeket lehet látni, akik nemcsak a tanulásnak élnek, hanem élnek normális kamaszkori életüket is.

Ezek alapján úgy gondolom, hogy nincs szükség alapvető változtatásokra. Ha ez ügyben kétség merül fel a tantestület valamely tagjában, akkor jelzi az intézményvezetőnek, és igyekszünk megfelelő választ adni a felmerülő problémára. Utoljára ez két évvel ezelőtt történt meg, amikor szükségesnek láttuk a természettudományos tagozatok korrekcióját – éppen az eredményesebb továbbtanulás érdekében.

2.5.9. Az iskolai lemorzsolódás

Az iskolai lemorzsolódás az elmúlt 10 évben nem okozott számottevő problémát. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy ez a jövőben is így maradjon. Vagyis folytatjuk az eddigi gyakorlatot.

2.5.10. A szociális hátrányok leküzdése

A sikeres munka feltétele és eredménye, hogy minél kevesebb legyen a megoldatlan gyermek- és ifjúságvédelmi probléma. Ezért ha a pedagógusok a jövőben egy-egy pedagógiai problémát önállóan nem képesek megoldani, akkor segítséget kell kérniük a kollégáiktól és az iskolapszichológustól. Az iskolavezetésnek világossá és egyértelművé kell tenni, hogy egy-egy „elakadás” a nevelésben nem a pedagógus gyengeségének jele, nem az ő kudarca, hanem közösen megoldandó feladat. Éppen ezért ezeket az eseteket nem eltitkolni, hanem a kollégákkal megvitatni kell. Célunk, hogy megtaláljuk a magatartási nehézséggel küzdő gyermek „gyenge pontját”, amelynek felismerésével képessé válunk arra, hogy „megszelídítsük” őt, és segítsük beilleszkedését az osztályközösségbe.

Lehetőségeinkhez képest több energiát kell fordítani a szociális hátrányok kezelésére is. Ez elsősorban abban nyilvánulhat meg, hogy az iskolai és osztályprogramokat gondosabban, körültekintőbben tervezi meg minden pedagógus. Az e hátrányokból fakadó problémákat megoldani nem tudjuk, de

mindent elkövetünk ezek csökkentésére. Ebben segítséget kapunk az iskola alapítványaitól is.

2.5.11. Társadalmi felelősségvállalás – pedagógusok

Az iskolai nevelés során kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy tanítványaink figyelmét felhívjuk a társadalmi felelősségvállalás fontosságára. Ám ez a törekvésünk hiteltelen, vagy legalábbis kevésbé eredményes lenne, ha nem társulna példamutatással.

Ez a pedagógusok részéről elsősorban a tanárjelöltek mentorálásában jelenik meg. Diákjaink pontosan látják, hogy mi áll annak háttérében, hogy olykor hetekig egy-egy tanárjelölt tartja az óráikat (persze a mentortanár felügyeletével), nem a megszokott szaktanárok. Kiválóan alkalmazkodnak ehhez a helyzethez, komoly erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy megkönnyítsék a végzős hallgatók óratartását. Az elmúlt évek tapasztalata szerint a diákok tudása nem kevesebb, eredménye nem gyengébb, mint amikor nem tanárjelöltek tanították őket.

Nemcsak a pedagógusok, hanem a gyerekek is nagyra értékelik azokat az erőfeszítéseket, amelyekkel a mentortanárok és a konzulens tanárok segítik a tanárjelöltek tapasztalatszerzését. A diákok többsége azt is tudja, hogy a mentoroknak mennyi többletmunkája van abban, hogy felkészítsék, megfelelő tanácsokkal ellássák, szükség esetén biztassák mentoráltjaikat. Tanáraik ezáltal válnak hitelessé a tanulók szemében. A jövőben a mentortanárok száma növekedni fog, tehát reményünk van arra, hogy még több hallgatót tud fogadni az Újbudai József Attila Gimnázium.

A társadalmi felelősségvállalás másik színtere, hogy kollégáim nemcsak saját diákjaink érettségiztetésében vesznek részt, hanem érettségi elnökként, emelt szintű érettségi vizsgáztató tanárként egy társadalmilag nélkülözhetetlenül fontos tevékenységben is szerepet vállalnak. Diákjaink tudják ezt és értékelik. Az emelt szintű érettségiztető tanár hitelesebben tudja közvetíteni elvárásait az adott tárgyból emelt szinten érettségiző diákoknak.

2.5.12. A szakmai munka ellenőrzése

Az ellenőrzés egyik legfontosabb alapelve, hogy az ellenőrzés során tett észrevételek nem bizonyítékot jelentenek az esetleges hibákra, hanem kiindulópontokként szolgálnak a továbblépés és a fejlődés irányába mutató döntések meghozatalában.

A munkaközösség-vezetők ellenőrző tevékenységének a korábbiaknál nagyobb szerepet szánok. Egyrészt ők felelősek a munkaközösségben folyó

szakmai-pedagógiai munka pontos, színvonalas ellátásáért, másrészt az ő feladatuk az iskolai vizsgáztatási szabályzat betartása, betartatása.

A legtöbb kollégám tapasztalt, gyakorlott pedagógus. Az ő esetükben nem egy-egy óra megtekintése az ellenőrzés legfontosabb eleme, hanem a folyamatellenőrzés, a nevelés-oktatás eredménye.

Az óralátogatásoknak leginkább az iskolánkban szakmai gyakorlatot folytató tanárjelöltek esetében van jelentősége. Bemutatóóráikat, vizsgatanításukat minden alkalommal megtekinti az intézményvezető vagy valamelyik helyettese.

A pedagógusok munkájának megítélésében meghatározó az alaptevékenység ellátása. Minden kollégát elsősorban a tanítási órákon végzett szaktanári munkájának és osztályfőnöki tevékenységének minősége alapján értékelek, de az értékelésben az eddiginél nagyobb hangsúlyt fog kapni a pedagógus személyisége és az iskolai közösséghez való viszonya.

Mind a diákoktól, mind a pedagógusoktól, mind pedig a többi dolgozótól elvárom a fegyelmezett munkavégzést. Ennek része a pontos munkakezdés. Meggyőződésem, hogy e téren csak akkor érünk el áttörést, ha a fegyelem, a pontosság a diákok belső igényévé válik. Ennek kialakításában pedig kulcsszerepet játszik a pedagógusok példamutatása.

2.5.13. A digitális oktatás tapasztalatai

A digitális oktatás során bebizonyosodott, hogy sem a pedagógusok egy része, sem a diákok egy része nem rendelkezik megfelelő eszközökkel ahhoz, hogy hatékonyan részt vehessen a digitális oktatásban. (Megjegyzendő, hogy ha ez egy patinás budai gimnáziumra is igaz, akkor mi lehet a helyzet az elmaradott kistérségekben lévő falvakban?) Ide értendők azok is, ahol a családban ugyan van laptop vagy asztali számítógép, de azt kénytelenek többen használni. Ezen a problémán az iskola úgy igyekezett segíteni, hogy kölcsönadott egy-egy laptopot, de ez alapvetően nem oldotta meg a problémát.

A megoldás irányába tett jelentős lépés az, hogy a fenntartó laptopot biztosít azoknak a 9.NY és 9. osztályos diákoknak valamint a pedagógusoknak, akik erre igényt tartanak. (Sajnálatos, hogy az iskolába érkező – a jogosultak által nem igénybe vett – laptopot nem kaphatják meg a felsőbbévesek közül azok, akiknek erre szükségük lenne.)

A mindannyiunk életét megnehezítő Covid-járvány és a miatta bevezetett digitális oktatás egyik hozadéka, hogy érezhetően fejlődött a pedagógusok digitális kompetenciája. Különösen a fiatalabb kollégákra és a tanárjelöltekre jellemző, hogy szinte minden órára ppt-t készítenek, rendszeresen használják a korábbi években – a fenntartó jóvoltából biztosított –

projektorokat. Sok tekintetben korszerűsödött, digitalizálódott az ismeretközvetítés és a számonkérés.

Jelentősen megkönnyíti a tantestület munkáját, hogy azokban az esetekben, amikor gondot okozna egy tantestületi értekezlet összehívása, a megbeszélés megszervezhető a digitális térben is. Már senkinek nincsenek aggályai, ellenvetései ezzel kapcsolatban, így gördülékenyebbé vált a tantestületen belüli kommunikáció.

Nap mint nap látjuk, hogy diákjainkat mennyire megviselte a Covid okozta bezártság, elszigeteltség. Ezeket a problémákat minden kollégám igyekszik legjobb tudása szerint orvosolni, de az az igazán nagy baj, hogy a legsúlyosabb eseteket nem is látjuk. Ők eltűnnek a szemünk elől: kényszerűen otthon maradnak, vagy kórházba, pszichiátriára kerülnek, vagy ami a legszörnyűbb: öngyilkosságot kísérelnek meg. E súlyos eseteket az iskola keretein belül nem tudjuk kezelni, szakemberek közbelépésére van szükség. Még mindig nem tudjuk felmérni, hogy mekkora károkat okozott a Covid a lelkekben.

Azt is rendszeresen tapasztaljuk, hogy diákjaink kifejezetten örömmel járnak iskolába. Örülnek annak, hogy találkozhatnak, örülnek, hogy látják egymást, szívesebben keresik egymás társaságát. A korábbinál sokkal jobban értékelik azt, ami korábban napi rutinnak számított.

2.6. Az iskola diákjai

Nyilvánvaló, hogy a tanulók eredményes oktatása-nevelése szempontjából fontos, hogy a tanulók milyen tanulási kompetenciával rendelkeznek. Fel kell mérni ennek mindhárom szintjét. A diákok

- tudásszintjét,
- neveltségi szintjét és
- motivációs szintjét.

Ezek alapos feltérképezése után a tantestület tagjainak közösen kell megfogalmazni, majd végrehajtani az ebből adódó feladatokat. Elvégre nem téveszthetjük szem elől, hogy mi, az Újbudai József Attila Gimnázium tanárai a jövő értelmiségét neveljük. Nagy a felelősségünk abban, hogy milyen lesz.

2.6.1. Diákönkormányzat, diákkörök

Mindannyian, tanárok és diákok olyan iskolában szeretünk élni és dolgozni, ahol pezsgő diákélet folyik. Ahol öntevékeny diákkörök, diákcsoporthok működnek, programokat szerveznek.

A diákönkormányzat a diákmozgalmat segítő tanár támogatásával az elmúlt években számos program szervezésébe bekapcsolódott, esetenként annak

élére állt. A több éve folyó munkát egy csapásra lefejezte a Covid-járvány. Jelenleg olyan diákok járnak iskolánkba, akik nincs napi tapasztalatuk a jól szervezett diákmozgalomról, így sok mindent előlről kell kezdeni. Az idei az első tanév a Covid óta, amikor nem kellett digitális tanítást elrendelni, ezért még lassan halad az újrakezdés. Az minden esetre jól látszik, hogy a második félévben megélenkült a diákok öntevékenysége. Mindannyiunk feladata, hogy ezt minden erőnkkel segítsük.

2.6.2. Közösségfejlesztés

Közhely, de igaz: közösséget csak működő közösségben lehet fejleszteni. Ennek előfeltétele, hogy a gyerekek találkozzanak egymással. Ez a Covid idején nem, vagy csak alig valósult meg. Most, hogy újra járunk iskolába, a diákoknak egyre nagyobb az igényük a közösségi programokra. Szinte minden délután foglalt az iskola sportpályája – nem csak azért, mert testnevelésóra van, hanem mert a fiúk csapatokba verődve örömmel fociznak. Nemcsak az egy osztályba járók, hanem a különböző osztályokba, évfolyamba tartozók is együtt játszanak. Ezt a folyamatot – a sport általi közösségfejlesztést – a diákok maguknak szervezték, nekünk, tanároknak csak támogatnunk kell a kezdeményezést.

A diákok nagy igyekezettel készülnek az iskolanapra. Elsősorban a 11.-esek szervezkednek. Közöttük ugyanis van két olyan osztály, amelynek tagjai 9.NY osztályos korukban még látták a korábban jól működő programsorozatot. Szerencsére érzik a felelősségüket az újraindításban. A közös munka összekovácsolja őket.

Rövidesen megkezdődik a gólyatábor szervezése is. Ez egy sok embert megmozgató, évfolyamok közötti tevékenység, amely során a résztvevők csak csapatmunkával tudják megvalósítani céljaikat. A résztvevők tudják, hogy ők „az iskola arcai” a frissen felvett 8.-osok szemében. Rajtuk múlik, hogy milyen lesz a leendő 9.-esek első benyomása a gimnáziumról.

2.6.3. Társadalmi felelősségvállalás – a diákok karitatív tevékenysége

A közösségfejlesztés egyik fontos területe a diákok karitatív tevékenysége. Az eddigi tevékenységek folytatását támogatom, mert el kell ültetni az újabb és újabb évfolyamokban a szociális érzékenység magvait. Világossá kell tenni, hogy nem elég beszélni a felebaráti szeretetről, hanem tettekre kell azt váltani. Az Ukrajna ellen indított orosz támadás menekültjeinek, áldozatainak megsegítésére a szó szoros értelmében megmozdult az egész iskola. Mindenki segített, mindenki talált magának feladatot, aki akart. Látva a diákok (és tanáraik) lelkesedését, együttérzését, joggal remélhetjük, hogy a karitatív tevékenységeknek lesz folytatása a jövőben is.

2.7. Hagyományaink

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján mondhatjuk, hogy minden remény megvan arra, hogy a jelenlegi tantestület az eddig kialakult szokásokat, hagyományokat megőrizve olyan szellemi műhelyként működjék tovább, amely képes a rendszeres megújulásra, amely felelni tud a kor és a környezet megújuló kihívásaira.

Fontosnak tartom, hogy eddigi hagyományainkat (lásd 1.7. fejezet) megőrizzük, hiszen ezek veszni hagyása az első lépés lenne az iskola arctalaná, jellegtelené válása felé. De nem elég megőrizni a hagyományokat, hanem időről időre újakat kell teremteni. S majd az idő eldönti, hogy az új kezdeményezések közül melyik életképes, melyik válik hagyománnyá.

A jövőben az eddiginél sokkal nagyobb gondot kell fordítani az iskola kulturális, sport és egyéb közösségi eseményeinek dokumentálására, archiválására. Az ebben rejlő lehetőségeket eddig alig-alig használta ki az iskola. Az ezekről készült felvételeket megjeleníthetjük az iskola honlapján, elérhetővé téve ezt minden kliensünk számára, ezzel is növelve a gimnázium hírnevét.

Az iskola múltjának feltárása, a régi jóskás diákok, tanárok emlékeinek, élményeinek összegyűjtése, dokumentálása és széles körben elérhetővé tétele a következő évek egyik fontos feladata lesz. Ezt a hatalmas munkát az egyik mesterpedagógus kolléga fogja össze, koordinálja mesterprogramja részeként.

2.8. Pályázati lehetőségek

Az iskola pénzügyi lehetőségei erősen korlátozottak, ezért a jövőben feltétlenül élnünk kell a pályázati lehetőségekkel. Meg kell ragadnunk minden olyan alkalmat, amellyel közelebb kerülünk céljaink megvalósításához.

2.8.1. Az újbudai önkormányzat pályázata

A jövőben is számítunk az újbudai önkormányzat által kiírt pályázatokra. Ezek nagymértékben megkönnyítik a gólyatábor és a nyári sporttábor megszervezését. Az iskolában folyó kulturális élet szervezéséhez is hozzájárulnak az önkormányzati pályázatokból befolyó támogatások.

2.8.2. Külföldi nyelvtanulási program

Az évekkal ezelőtt meghirdetett, de a Covid járvány miatt újra és újra elhalasztott külföldi nyelvtanulási program (KNYP) nagy érdeklődést váltott ki a diákok és szüleik körében. Reméljük, hogy a járvány elmúltával tanulóink élhetnek ezzel a lehetőséggel.